

AKTUÁLNY ROČNÝ KOMPONENT VÝROČNEJ SPRÁVY MZV SR

A1 Údaje za predošlý rok

ZAMERANIE ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR NA ROK 2002

Vláda Mikuláša Dzurindu vstupuje do posledného roka svojej činnosti. Zámery, ktoré si vytýčila v oblasti zahraničnej politiky na svoje funkčné obdobie, by v roku 2002 mohli byť naplnené. Úsilie slovenskej diplomacie sa počas uplynulých troch rokov koncentrovalo na integráciu Slovenska do európskych a transatlantických štruktúr, čomu bola podriadená ostatná multilaterálna aj bilaterálna agenda a už dnes možno konštatovať, že sa naša krajina z niekdajšej úplnej periférie dostala na špičku krajín usilujúcich sa o vstup do euroatlantických zoskupení.

Keď sa na konci roka 1998 povedalo, že sa ideme usilovať o integráciu do štruktúr vyspelého sveta, vravelo sa o troch organizáciách - Európskej únii, Organizácii severoatlantickej zmluvy a Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD). Slovensko nebolo považované za vážneho kandidáta na členstvo ani v jednej z nich. Dnes je Slovensko členom OECD, najväznejším kandidátom spomedzi všetkých na členstvo v NATO a na špičke krajín usilujúcich sa o členstvo v EÚ, pričom sme pri uzatváraní negociačných kapitol za sebou nechali aj niektoré krajiny z byvalej "prvej skupiny". V tomto naplnení Programového vyhlásenia vlády v oblasti zahraničnej politiky mienime pokračovať aj v nasledujúcom roku, pričom práve toto obdobie bude najrozhodujúcejšie.

Členstvo v Európskej únii (EÚ) máme dnes na dosah rovnako ako štáty, ktorým sme sa na konci roka 1998 pozerali na chrbát z úctyhodnej vzdialenosti. Cieľom zahraničnej politiky pre rok 2002 teda bude naďalej rozvíjať politický dialóg medzi SR a EÚ a udržať tempo integrácie SR do EÚ tak, aby SR mohla ukončiť rokovania o členstve v Únii v roku 2002 a stať sa členom EÚ v roku 2004 spolu s ostatnými krajinami Višegrádskej skupiny. Z tohto cieľa vyplývajúcou základnou prioritou SR na rok 2002 bude uzavretie všetkých zostávajúcich negociačných kapitol do Kodaňského summitu v decembri 2002. SR chce splniť podmienky na vstup do EÚ tak, aby sa mohla zúčastniť nasledujúcich volieb do Európskeho parlamentu v júni 2004 už ako členská krajina EÚ. Politický dialóg bude prebiehať v duchu Európskej dohody prostredníctvom Asociačnej rady, účasti na ministerských radách a Európskej konferencii. SR bude plne využívať formu stretnutí najvyšších predstaviteľov SR a EÚ, spoločné zasadania politických riaditeľov a expertných skupín. V súlade s programom činnosti Spoločného parlamentného výboru SR-EÚ sa bude uskutočňovať politický dialóg na parlamentnej úrovni. Z pohľadu SR teda možno rok 2002 charakterizovať ako záverečnú fázu rokovaní SR-EÚ, v ktorej chceme dosiahnuť technické ukončenie rokovaní o vstupe.

Podobne je to aj v prípade Organizácie severoatlantickej zmluvy (NATO), kde je naplnenie cieľa - vstupu Slovenska do tohto zoskupenia, ešte viac na dosah ruky. Slovenská diplomacia v roku 2002 vyvinie maximálne úsilie a realizuje všetky nevyhnutné opatrenia s cieľom posilnenia postavenia SR ako nesporného kandidáta na získanie pozvania na pražskom summite Aliancie v novembri 2002 k rokovaniam o vstupe do NATO. Z tohto pohľadu SR očakávajú na jar rozhodujúce hodnotenia stavu pripravenosti a plnenia základných úloh Akčného plánu pre členstvo v aliancii, ktoré vyvrcholia schválením hodnotiacej správy o pokroku SR v príprave na členstvo v NATO na jar 2002 na zasadnutí NAC+SR. Toto zasadnutie by malo potvrdiť pozitívny trend v oblasti prípravy SR na členstvo a otvoriť tak cestu pre získanie pozvania SR k rokovaniam o vstupe. Podľa najvyšších predstaviteľov Aliancie, ale aj podľa pozorovateľov špičkových politických analytikov, je Slovensko na najlepšej ceste k naplneniu svojej ambície. V poslednej dobe sa navyše stále viac hovorí o výborne naštartovanej reforme Armády SR. Nič by teda nemalo stať v ceste nášmu členstvu. Jedinou prekážkou môže byť nenaplnenie vysokých demokratických štandardov, ktoré sú na každého člena Aliancie kladené a pri tejto príležitosti sa hovorí o nadchádzajúcich parlamentných voľbách u nás. Bez akéhokoľvek alibizmu teda možno konštatovať, že napriek enormnému úsiliu našej diplomacie sa členmi NATO nestaneme, ak budú občania proti!

V rámci pôsobenia SR v Organizácii spojených národov (OSN) medzi prioritné oblasti bude patriť problematika medzinárodného mieru a bezpečnosti, vrátane pokračujúcej angažovanosti SR v mierových operáciách OSN, ako aj medzinárodno-právna problematika (ratifikácia Štatútu Medzinárodného trestného súdu a uznanie jurisdikcie Medzinárodného súdneho dvora). Významná v tomto kontexte bude účasť na vypracovaní všeobecného dohovoru proti terorizmu. Aj v roku 2002 sa budú aktivity SR vo vzťahu k medzinárodným organizáciám realizovať predovšetkým v tesnej súčinnosti a koordinácii s členskými krajinami V-4, EÚ a AK. Okrem rozširovania spolupráce na báze V-4 a dialógu s krajinami EÚ, nezanedbateľnou bude aj spolupráca s USA a ostatnými krajinami západnej skupiny, ako aj s krajinami iných regionálnych skupín. Pozornosť bude venovaná plneniu úloh vyplývajúcich pre SR v nadväznosti na členstvo v riadiacich orgánoch a úloh spojených s výkonom vo vrcholových funkciách. S cieľom presadzovania zahraničnopolitických záujmov SR sa naďalej sa budú vyvíjať aktivity na presadzovanie kandidátúr SR na posty v orgánoch a štruktúrach medzinárodných organizácií. Diplomatiecké aktivity budú smerovať predovšetkým k vytvoreniu vhodných podmienok pre získanie členstva v BR OSN na funkčné obdobie 2006-2007.

V roku 2002 bude rezort MZV SR venovať mimoriadnu pozornosť otázkam odzbrojenia a kontroly zbrojenia, ako aj ďalšiemu zabezpečeniu účasti SR v multilaterálnych kontrolných režimoch exportu, v ktorých je SR členským štátom (Wassenaarské usporiadanie, Skupina jadrových dodávateľov a Austrálska skupina) a tvorbe politiky ich činnosti. SR sa bude aktívne zasadzovať o plnenie Akčného plánu proti terorizmu, predovšetkým jeho ustanovení zameraných na preventívne opatrenia, a to tak vo vnútri štátu, ako aj v celom regióne Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE). Bude spoločne s krajinami EÚ, USA a ďalšími demokratickými štátmi dbať o to, aby sa minimalizovali negatívne účinky určitých opatrení proti terorizmu na princípy a záväzky OBSE, predovšetkým v ľudskej dimenzii.

Zahraničnopolitické aktivity SR smerom k Rade Európy (RE) je nevyhnutné naďalej chápať ako súčasť integračných krokov. Výsledky spolupráce s RE, správy a informácie, slúžia pre EÚ ako referenčný materiál. V tomto svetle je nevyhnutné vidieť prebiehajúce monitorovacie procesy na rôznych úrovniach.

Slovenská republika bude naďalej pokračovať vo svojej aktívnej účasti na práci v Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD). Úlohou bude rozšírenie a skvalitnenie účasti slovenských delegátov v pracovných orgánoch OECD a zameranie spätnej väzby pre lepšie využitie poznatkovej bázy OECD pre ekonomiku SR.

SR sa v roku 2002 stáva predsedajúcou krajinou CEFTA a podľa procedurálnych pravidiel CEFTA zorganizuje summit predsedov vlád krajín CEFTA, zasadnutie Spoločného výboru, rokovanie ministrov poľnohospodárstva, rokovania štátnych tajomníkov príslušných rezortov a ďalšie. SR oceňuje predovšetkým pozitívny vplyv CEFTA na rozvoj obchodu medzi členskými krajinami a na zvýšenie úrovne hospodárskej spolupráce v rámci CEFTA. Z politického hľadiska je ďalším dôležitým aspektom existencie CEFTA výmena vzájomných informácií a skúseností z prístupového procesu krajín CEFTA do Európskej únie.

V roku 2002 preberá predsedníctvo v SEI Macedónsko. SR sa zameria na rozvoj aktivít v pracovných skupinách, kde predsedá (kultúra, boj proti kriminalite). V kontexte prijatia SR za člena Paktu stability sa vytvára pre SR väčší priestor pri realizácii projektov určených na obnovu Balkánu.

Nášmu integračnému úsiliu bola za uplynulé obdobie podriadená aj bilaterálna agenda. Inak tomu nebude ani v roku 2002. Najdôležitejšími pre nás zostávajú členské krajiny EÚ a NATO, jednak preto, že v budúcom roku budeme potrebovať ich podporu, ale aj preto, že tieto krajiny sú našimi spojencami, s ktorými zdieľame rovnaké hodnoty. Vzťahy voči USA si zachovávajú svoje prioritné postavenie v zahraničnej politike SR v roku 2002. V politickej rovine sa SR bude usilovať o zachovanie novej kvality vzťahov s USA vybudovaných s novou americkou administratívou v roku 2001. Po rokovaníach predsedu vlády SR s prezidentom USA v Bielom dome sa pripravuje pracovná cesta predsedu NR SR do USA v januári 2002 a oficiálna návšteva prezidenta SR v júni 2002. Prioritou voči Kanade ostáva udržanie kanadskej podpory nášho členstva v NATO. V roku 2002 treba sústrediť pozornosť na získanie podpory Nemecka pre pozvanie SR do NATO počas pražského summitu, pri uzatváraní všetkých kapitol v rokovaníach o vstupe SR do EÚ, v pripravovanom ratifikačnom procese prístupovej dohody k EÚ a pri ďalšom posilňovaní bilaterálnych vzťahov. Pre SR vo vzťahu k Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska vyplýva na rok 2002 niekoľko potrieb. Najdôležitejšími sú získavanie podpory pre vstup SR do NATO, systematické pokračovanie v spolupráci so ZÚ SK v SR, ktorý je styčným úradom NATO pre SR a v súvislosti s kulmináciou prístupových rokovaní s EÚ v najdôležitejších kapitolách venovanie pozornosti zvýšenej intenzite bilaterálneho vyjednávania s Veľkou Britániou. Čo sa týka vzťahov s Írskom, bude v roku 2002 potrebné venovať osobitnú pozornosť príprave návštevy írskej prezidentky Mary McAleese na Slovensku v priebehu 2002. Írsko ostane v centre našej pozornosti aj v súvislosti s odmietnutím Zmluvy z Nice v ľudovom referende. Základnou prioritou zahraničnej politiky SR vo vzťahu k Francúzsku pre rok 2002 bude udržanie politického dialógu na najvyššej možnej úrovni. V roku 2002 sa zahraničná politika SR voči Holandskému kráľovstvu sústreďí na získavanie podpory HK pri realizácii zahraničnopolitických priorit SR, pričom možno zo strany HK očakávať pokračujúcu podporu rozšíreniu EÚ. Pre ďalšie kolo rozšírenia NATO sa dá predpokladať podpora HK v otázke vstupu SR do NATO. Táto bola vyjadrená i počas oficiálnej návštevy ministra obrany HK F. de Graveho v SR. Vo vzťahoch s Belgickým kráľovstvom a s Luxemburským veľkovevodstvom budeme pokračovať v udržiavaní politického dialógu na vysokej úrovni s cieľom naďalej udržať ich aktívnu podporu na medzinárodnej scéne s osobitným dôrazom na integračné ambície SR. K tomu určite prispíše i summit premiérov Beneluxu a V-4 plánovaný na rok 2002 v Bratislave. V roku 2002 sa očakáva ďalší kvalitatívny rast bilaterálnych vzťahov s Talianskou republikou, ktorého vonkajším prejavom má byť najmä odstránenie jednosmernosti bilaterálnych návštev. Za vrchol možno v tomto smere považovať pripravovanú oficiálnu návštevu talianskeho prezidenta v SR na jeseň 2002. Vo vzťahoch so Španielskym kráľovstvom bude rok 2002 bude zvlášť významný z hľadiska rozširovania EÚ a NATO. Zahraničná politika SR sa preto prioritne zameria na zabezpečenie efektívnej podpory Španielska a presadenie integračných cieľov SR plánovaných na obdobie španielskeho predsedníctva v EÚ. Vzhľadom na skutočnosť, že Dánske kráľovstvo bude v druhom polroku 2002 predsedáť EÚ, a súčasne je členskou krajinou NATO, bude Dánsko v roku 2002 pre Slovensko predstavovať veľmi dôležitú partnera. V euro-atlantických integračných zoskupeniach bude Dánsko, ako malá krajina s podobnými zájmami, v budúcnosti predstavovať pre SR prirodzeného spojencu. Vo vzťahoch s Portugalskom bude v roku 2002 pokračovať trend intenzívneho preberania portugalských skúseností z predvstupového procesu na všetkých úrovniach a aktívne vplyvanie na postoje Portugalska k integračným ambíciám SR. Rakúsko ako jediná susedná krajina SR, ktorá je členom EÚ, zostane aj v roku 2002 jednou z prioritných relácií slovenskej zahraničnej politiky. Predmetom osobitnej pozornosti bude zachovanie výraznej dynamiky rozvoja bilaterálnych vzťahov, najmä so zameraním na oblasť integrácie SR do EÚ a na oblasť zlepšenia dopravnej infraštruktúry. SR bude naďalej participovať na rakúskej iniciatíve regionálneho partnerstva. Aj v tomto rámci sa bude SR naďalej usilovať o urýchlenu realizáciu otvorených infraštruktúrnych projektov. Vzhľadom na skutočnosť, že Švédsko kráľovstvo je krajinou, ktorá veľmi otvorene formuluje svoj kladný postoj k rozširovaniu EÚ, bude aj v roku 2002 predstavovať dôležitého partnera pre SR. Bude potrebné venovať pozornosť pokračovaniu intenzívnych stykových kontaktov slovenských a švédskych predstaviteľov, čo by sa v bilaterálnej oblasti malo premietnuť do realizácie štátnej návštevy švédskeho kráľovského páru v SR. Vo vzťahu k Nórskej kráľovstvu bude SR pokračovať v rozvoji spolupráce vo vojensko-bezpečnostnej oblasti formou spoločnej účasti na aktivitách v rámci programu Partnerstva za mier a organizácie SHIRBRING a snažiť sa o rozvoj aktívnej výmeny názorov k aktuálnym otázkam bezpečnosti a obrannej politiky. Hlavným cieľom zahraničnej politiky SR v roku 2002 voči Fínsku zostáva prehĺbvanie a zintenzívnenie vzájomnej bilaterálnej spolupráce vo všetkých oblastiach politického, kultúrneho a hospodárskeho života. Podobnosť oboch krajín (počtom obyvateľstva a zastúpením menšín) i úspešné stykové aktivity na vysokej úrovni v roku 2001 dávajú predpoklad na pokračovanie obojstranne výhodnej spolupráce. Vo vzťahu k Islandskej republike bude SR v roku 2002 venovať pozornosť získaniu podpory pre naše úsilie o členstvo v NATO. Politický dialóg s Gréckom bude v budúcom roku kulminovať návštevou prezidenta C. Stephanopoulosa v SR. Úlohou zahraničnej politiky SR voči Turecku v roku 2002 bude udržanie tureckej podpory vstupe SR do NATO a ďalší rozvoj všestrannej spolupráce. V nasledujúcom roku by sa mala uskutočniť návšteva tureckého prezidenta A.N. Sezera v SR.

Vzhľadom na skutočnosť, že Švajčiarska konfederácia nie je členom OSN, NATO ani EÚ, budú vzájomné kontakty aj v roku 2002 rozvíjané predovšetkým na bilaterálnom základe. Dobrým predpokladom pre pozitívne napredovanie slovensko-švajčiarskych vzťahov je absencia otvorených resp. problémových otázok. Prioritou našej zahraničnej politiky voči Svätej stolici v roku 2002 je realizácia tretej návštevy pápeža Jána Pavla II. v SR.

V uplynulom období sa spolupráca krajín V4 prehĺbila a zdynamizovala. V budúcom období bude potrebné naďalej venovať rozvoju višegrádskej spolupráce zvláštnu pozornosť a v jej rámci sa naďalej zameriavať na prioritné úlohy, ktorými sú vstup do EÚ - ukončenie negociácií a pre SR tiež získanie pozvania od Severoatlantickej aliancie na summite NATO v Prahe. V roku 2002 bude potrebné zachovať súčasne pozitívne trendy a zamerať sa na posilňovanie novej kvality vzájomných vzťahov s Českou republikou (ČR) v rámci širších zahraničnopolitických súvislostí. Treba využívať skutočnosť, že SR i ČR budú naďalej skvalitňovať dosiahnutú vysokú úroveň politického dialógu, ktorý sa v uplynulom období transformoval do pravidelných kontaktov na všetkých úrovniach. Pravidelné stretnutia budú pokračovať v aktuálnej frekvencii pri zohľadnení vnútropolitických udalostí v oboch štátoch. Skutočnosť, že postoje SR a ČR sú v mnohých prípadoch podobné až totožné, vytvára dobré predpoklady pre koordináciu pozícií oboch krajín pri riešení otázok v rámci V4 a iných regionálnych zoskupeníach a pri harmonizácii krokov voči európskym a euroatlantickým integračným zoskupeniam. Prioritou zahraničnej politiky SR voči Poľskej republike (PR) v roku 2002 bude pokračovanie v intenzívnom dialógu s novou politickou reprezentáciou a udržanie podpory PR v integračných ambíciách SR do euroatlantických štruktúr. V bezpečnostno-politickej oblasti bude nevyhnutné využiť pripravenosť a ochotu Poľska odovzdať skúsenosti z prípravy na členstvo a z členstva v Aliancii pre SR v dôležitom období pred summitom NATO v Prahe. Úloha Poľska naberá na význame aj tým, že v jeseni 2002 sa ZÚ PR v Bratislave stáva styčným úradom

NATO pre Slovensko. V procese negociácií o vstupe do EÚ bude SR úzko spolupracovať s PR i v rámci V4 s cieľom súčasného vstupu oboch krajín do EÚ. Naďalej bude nevyhnutné koordinovať postupy oboch krajín v rámci V4, ale aj v iných regionálnych zoskupeniach. Platformou rozvoja vzťahov s Maďarskou republikou (MR) bude dôsledné a komplexné plnenie Zmluvy o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci medzi MR a SR. V aktivitách v roku 2002 bude treba udržať všetko pozitívne, čo bolo dosiahnuté nielen na bilaterálnej, ale aj multilaterálnej úrovni a rozvíjanie a prehĺbovanie spolupráce tam, kde to bude obojstranne výhodné. Naďalej sa budeme snažiť o zachovanie podpory zo strany MR nášmu integračnému úsiliu do NATO a súčasne vzájomnou podporou, výmenou skúseností a informácií napomáhať integrácii oboch krajín do EÚ. V prípade pokračovania a ďalšieho výskytu disharmonických prvkov v slovensko - maďarských vzťahoch, akým bezosporu bolo prijatie Zákona o zahraničných Maďaroch, sa SR bude snažiť na báze rovnosti a vzájomnej výhodnosti eliminovať ich dopady na našu republiku, na vzťahy s MR, ako i na stabilitu a bezpečnosť v regióne strednej Európy tak, aby tieto prvky nenarušili od roku 1998 sľubne sa rozvíjajúce slovensko-maďarské vzťahy.

Zameranie zahraničnej politiky SR v roku 2002 vo vzťahu k Litovskej republike, Lotyšskej republike a Estónskej republike sa bude orientovať na rozvoj bilaterálnej spolupráce, ako i na oblasť európskej a transatlantickej integrácie, v ktorej máme rovnaké ambície a ciele. Vrcholnou udalosťou v slovensko - slovinských vzťahoch v budúcom roku by mali byť recipročné návštevy slovinského prezidenta a predsedu vlády v SR. Vzájomná spolupráca, výmena informácií a zefektívnenie bilaterálnych vzťahov medzi SR a Bulharskom aj naďalej zostanú medzi najdôležitejšími v tomto regióne. V priebehu roka 2002 by malo dôjsť aj k ďalšej intenzifikácii bilaterálnych kontaktov s rumunskou stranou prostredníctvom realizácie návštev vrcholových predstaviteľov. ZÚ SR, ktorý je koordinátorom Subkomisie politických strán pre bikomunitné aktivity na Cypre, plánuje aj v budúcom roku pokračovať v organizovaní bikomunitných schôdzok politických strán a koordinovaní s tým súvisiacich aktivít. V roku 2002 bude cieľom udržať vysoký štandard vzťahov s Maltou, ktorý sa podarilo dosiahnuť v posledných dvoch rokoch vďaka intenzívnym kontaktom na najvyššej úrovni.

Základné okruhy terajšej vzájomnej slovensko - ruskej spolupráce budú tvoriť hlavnú os v bilaterálnych vzťahoch aj pre rok 2002. Ide o aktívnejší a efektívnejší rozvoj obchodno-ekonomickej spolupráce a tomu zodpovedajúci politický dialóg, znížovanie pasívneho salda zahraničného obchodu SR s Ruskou federáciou (RF) a deblokáciu zadlženosti bývalého ZSSR a RF voči SR, rozvoj vzťahov v oblasti kultúry, školstva, vedy a zdravotníctva a rozvoj spolupráce najmä s vytypovanými regiónmi. Za určité faktory, ktoré by mohli priniesť nové momenty, je možné označiť súčasnú prozápadnú politiku ruského vedenia zosobnenú prezidentom Putinom, jesenné parlamentné voľby v SR, ktorých akýkoľvek výsledok by však nemal mať vplyv na zahranično-politické smerovanie Slovenska a summit NATO v Prahe. V priebehu roka 2002 bude pokračovať rozvoj dobrých susedských a korektných vzťahov s Ukrajinou s dôrazom na jej postupné začleňovanie do vyspelých demokratických štruktúr Európy vrátane regionálnych a subregionálnych organizácií (najmä CEFTA a WTO), a to v súlade s líniou EÚ. Pri rešpektovaní dobrých susedských a korektných vzťahov s Ukrajinou sa bude SR usilovať o riešenie naliehavého problému nelegálnych migrantov. V r. 2002 budú priority vzťahov SR k Bielorusku zamerané najmä na prehĺbovanie obchodno - ekonomickej spolupráce a rozšírenie zmluvno - právnej základne. V nadväznosti na možný proces demokratizácie a následnej normalizácie vzťahov Bieloruska s vyspelými západnými štátmi a medzinárodnými organizáciami bude SR upravovať svoje aktivity voči Bielorusku. Jednoznačnou prioritou vzťahov SR s krajinami južného Kaukazu a strednej Ázie v roku 2002 predstavuje kontinuálne orientácia na obchodno - ekonomickú spoluprácu, ktorá je aj napriek deklarovanému záujmu stále neuspokojivá a málo rozvinutá.

Vo vzťahoch s Chorvátskom zostáva prioritou pre budúci rok prehĺbenie hospodárskej a obchodnej spolupráce predovšetkým v rámci Paktu stability pre juhovýchodnú Európu. Hlavnou úlohou v nadchádzajúcom období voči Juhoslovanskej zväzovej republike bude zachovanie kvality bilaterálnych vzťahov, je však potrebné zmeniť ich charakter predovšetkým v obchodno-hospodárskej oblasti, kde od demokratických zmien v októbri 2000 nedošlo k výraznejšiemu pokroku napriek intenzívnemu politickému dialógu. Vzhľadom na stabilizáciu situácie v Macedónsku chce SR prispieť k naplneniu politických deklarácií voči Macedónsku. V hospodárskej oblasti máme záujem diverzifikovať možnosti slovenskej ekonomiky a ďalších záujmových oblastí. Vzhľadom na účasť Slovenska v Pakte stability sa treba zaoberať intenzifikáciou vzťahov s Bosnou a Hercegovinou. Dôležitú bude rozvoj a viditeľnejšie prehĺbenie hospodárskej a obchodnej spolupráce. Možnosti existujú v oblasti výstavby a rekonštrukcie cestných komunikácií a odminovacích prác. Na nasledujúce obdobie sa črtá nutnosť dokončiť revíziu zmluvnej základne medzi SR a Albánskou republikou a venovať patričnú pozornosť albánskemu dlhu voči SR.

Presadzovanie aktívneho prístupu slovenskej zahraničnej politiky k najvýznamnejším krajinám Ázie, Afriky a Latinskej Ameriky, predovšetkým v hospodársko - ekonomickej oblasti, by malo byť naďalej v centre jej pozornosti. Záujmy slovenskej zahraničnej politiky v uvedených oblastiach by mali vychádzať z diverzifikovaného prístupu k jednotlivým štátom na základe ich geopolitického významu a postavenia v medzinárodných vzťahoch. V súvislosti s potrebou väčšej vyváženosti obchodnej výmeny a hľadaním alternatívnych trhov sa ich význam ešte viac zvýrazňuje. V tejto relácii sa teda sústreďme na spoluprácu s dominantnými štátmi t.j. Čína, Japonsko, India, Indonézia, Kórejská republika, Izrael, Egypt, Mexiko, Brazília, Austrália a Juhoafrická republika. Rovnako z kvantitatívneho hľadiska štáty Ázie, Afriky a Latinskej Ameriky zohrávajú dôležitú úlohu v medzinárodných organizáciách a regionálnych integračných zoskupeniach. Zvýšená styková aktivita s krajinami tohto regiónu však v žiadnom prípade nebude na úkor diplomatickej ofenzívy v súvislosti s našou integráciou do EÚ a NATO.

V medzinárodnoprávnej oblasti bude prioritou na rok 2002 naďalej vytvárať potrebné zmluvné predpoklady na realizáciu zahraničnej politiky Slovenskej republiky a zabezpečovať účasť SR na normotvorných aktivitách OSN a odborných organizácií systému OSN. Predovšetkým ide o aktivity OSN v oblasti boja proti terorizmu a organizovanému zločinu, ale pozornosť bude venovaná aj iným otázkam medzinárodného práva verejného (napr. jurisdikčná imunita štátov a ich majetku). V konzulárnej oblasti sa bude v roku 2002 pokračovať v harmonizácii právnych noriem SR s legislatívou EÚ. V úzkej spolupráci so zainteresovanými útvarmi MZV SR a s MV SR sa bude pokračovať v realizácii všetkých podmienok potrebných na uzatvorenie kapitoly 24 prístupového procesu (bezpečnosť a spravodlivosť).

V zmysle záväzkov SR vyplývajúcich z prístupového procesu, ako aj zo záverov twinigových programov, hodlá MZV SR napojiť v priebehu roka 2002 čo možno najväčší počet ZÚ na on-line systém vydávania víz a pokračovať v procese zosúladenia vízovej praxe SR s praxou EÚ (Schengen).

Slovenská republika, rovnako ako v predchádzajúcich rokoch, bude aj v roku 2002 v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR vychádzať pri tvorbe a realizácii cieľov zahraničnej politiky v oblasti ľudských práv a individuálnych práv osôb patriacich k národnostným menšinám z cieľov zachovania existujúcej vysokej úrovne reálneho zabezpečovania týchto práv, a to v súvislosti s plnením úloh potrebných pre vstup do EÚ, ďalej s prihliadnutím na oblasť regionálnej spolupráce, bilaterálnych vzťahov a multilaterálnej spolupráce. Z tohto hľadiska sú pre Slovenskú

republiku určujúce medzinárodné zmluvy a iné právne či politické dokumenty obsahujúce garancie ľudských práv a práv osôb patriacich k národnostným menšinám, ktorých je SR zmluvnou stranou. Ohľadom problémového Zákona o zahraničných Maďaroch bude MZV SR i naďalej v rámci svojho mandátu pokračovať v konzultáciách s MR s cieľom dosiahnuť aby bol zákon zosúladený s medzinárodným právom a závermi Benátskej komisie. Prehĺbovanie medzinárodnej spolupráce v oblasti kultúry, školstva, vedy a zdravotníctva napomáha nielen zvyšovaniu kvality a komfortu kontaktov a aktivít občanov SR a ich zahraničných partnerov, ale v segmente predstavovania kultúry a života SR a zvyšovania informovanosti o všetkých oblastiach života slovenskej spoločnosti je aj účinným nástrojom podpory krokov SR v rámci predvstupového procesu do EÚ a NATO. Hlavným cieľom bude zintenzívnenie kultúrneho prieniku v krajinách EÚ a rozvoj a skvalitňovanie spolupráce v rámci stredoeurópskeho regiónu, predovšetkým s krajinami V4. MZV SR bude podobne ako doposiaľ aj naďalej venovať pozornosť krajskej problematike, spolupracovať s novozriadeným Generálnym sekretariátom pre zahraničných Slovákov pri Úrade vlády SR a komunitami krajanov v zahraničí. V oblasti slovenských inštitútov bude hlavnou úlohou aktualizácia koncepcie ich rozvoja a dobudovanie siete slovenských inštitútov s dôrazom na napĺňanie integračných priorít slovenskej zahraničnej politiky. Priority zahraničnej politiky SR v najbližších rokoch, ktorými sú vstup do NATO a do EÚ, tvoria základnú orientáciu pre budovanie diplomatickej služby a personálnu politiku rezortu v roku 2002. V kľúčovom období integračných procesov v roku 2002 i v nasledujúcich rokoch sa počíta s určitým nárastom počtu zamestnancov v zahraničnej službe, ktorý bude zodpovedať historickej vážnosti pred ňou stojacich úloh. V prvom rade sa počíta s personálnym posilnením zastupiteľských úradov v Bruseli, Ríme, Madride, Paríži o ďalších diplomatov - odborníkov na problematiku európskej integrácie, bezpečnostnej politiky, agendy OECD a pod.. Naďalej bude pokračovať proces zvyšovania odbornej pripravenosti zamestnancov ústredia Ministerstva zahraničných vecí SR, ako aj zastupiteľských úradov SR v zahraničí. Je nesporné, že tomuto úsiliu by napomohla kvalitná legislatívna úprava postavenia zahraničnej služby SR.

VYHODNOTENIE ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR ZA ROK 2002

Rok 2002 bol zo zahraničnopolitického hľadiska pre Slovenskú republiku nepochybne historickým medznikom. Išlo o rok, v ktorom sa realizovali rozhodnutia týkajúce sa hlavných priorít doterajšej zahraničnej politiky Slovenskej republiky. Pre napĺňanie cieľov zahraničnej politiky SR bol mimoriadne dôležitý summit NATO v Prahe a summit EÚ v Kodani.

Význam úspechu Slovenskej republiky v integračnom úsilí zvyrazňuje skutočnosť, že Slovenská republika bola v oboch integračných procesoch v ich záverečných fázach popredným kandidátom. Zo zahraničnopolitického hľadiska bola Slovenská republika bezproblémovým štátom a jedným z hlavných kandidátov v oboch procesoch.

Úsilie slovenskej diplomacie tak korunovalo nasadenie, strategické plánovanie, ako aj súčinnosť jednotlivých zložiek celej spoločnosti. Získanie pozvania do NATO a ukončenie prístupových rokovaní Slovenskej republiky s EÚ v Kodani vytvorili základný predpoklad pre završenie snáh Slovenskej republiky o pevné ukotvenie v spoločnosti demokratických, slobodných a prosperujúcich štátov.

Slovenská republika v oblasti európskej integrácie naplnila svoje ciele stanovené v Zameraní zahraničnej politiky SR na rok 2002. Na decembrovom zasadnutí Európskej rady v Kodani Slovenská republika ukončila prístupové rokovania o vstupe do Európskej únie. Ukončenie rokovaní otvorilo cestu k podpisu prístupovej zmluvy a jej následnej ratifikácii a priblížilo tým členstvo Slovenskej republiky v Európskej únii na dosah.

Oblasť rokovaní pokrývala celé spektrum pôsobnosti štátu. Výsledok predstavuje prijateľný kompromis tak z hľadiska Slovenskej republiky, ako aj z hľadiska členských krajín Európskej únie. Dojednané podmienky vstupu, najmä v oblasti hospodárskej, predstavujú len prechodné usporiadanie pomerov medzi Európskou úniou a Slovenskou republikou, ktoré má zabezpečiť čo najhladšie etablovanie sa Slovenskej republiky v Európskej únii. Trvalý prínos integrácie do Európskej únie spočíva v skutočnosti, že Slovenská republika sa stáva členom politickej a hospodárskej stabilného priestoru založeného na hodnotách slobody, demokracie a právneho štátu a súčasne sa stáva subjektom rozhodovania na európskej úrovni, čím získava nové pole pôsobnosti pre presadzovanie svojich záujmov.

Slovenská republika realizovala svoju integračnú politiku voči EÚ v roku 2002 v priaznivých vonkajších i vnútorných podmienkach. Komplexným odrazom stavu prípravy Slovenskej republiky na vstup do Európskej únie bola októbrová Pravidelná správa Európskej komisie. Správa bola pozitívna a potvrdila, že Slovenská republika plnila politické a ekonomické kritériá, mala fungujúce a otvorené trhové hospodárstvo a dosiahla dostatočný pokrok v oblasti makroekonomickej stabilizácie a ekonomickej reformy. Pokračovanie v súčasných reformách Slovenskej republiky umožní čeliť konkurenčnému prostrediu Európskej únie. Slovenská republika dosiahla aj vysokú úroveň prispôbenia sa *acquis* a uskutočnila veľký pokrok v oblasti zabezpečenia adekvátnych administratívnych a súdnych kapacít. Zo správy vyplýva, že Slovenská republika bola jednou z dvoch kandidátskych krajín, ktoré plnili svoje záväzky bez omeškania. Podľa správy by SR mala vyvinúť viac úsilia v oblasti vymáhateľnosti práva, boja proti korupcii a zvyšovania administratívnych kapacít.

Z hľadiska posunu rokovaní bol kľúčovým mimoriadny summit Európskej rady v októbri 2002 v Bruseli, ktorý zadefinoval pozície EÚ v senzitivných otázkach finančného balíčka. Celý november sa niesol v duchu intenzívnych rokovaní medzi EÚ a jednotlivými prístupujúcimi krajinami, pričom konečný výsledok bol prijatý až na decembrovom kodanskom summite Európskej rady. Slovenská republika v konečnom dôsledku dohodla s EÚ realizáciu svojich zámerov: pozitívnu rozpočtovú situáciu v roku 2004, rovnováhu práv a záväzkov, ako aj akceptovateľnú výšku priamych platieb a kvót.

V roku 2002 začala vláda Slovenskej republiky realizovať externú integračnú komunikačnú stratégiu s cieľom zvýšiť v členských krajinách informovanosť o Slovenskej republike ako o budúcom členovi únie, ktorý je politicky, ekonomicky a spoločensky pripravený na členstvo. Zámerom bolo taktiež efektívne reagovať na obavy a pochybnosti súvisiace so vstupom SR do EÚ.

V hodnotenom období prebiehal medzi Slovenskou republikou a Európskou úniou intenzívny politický dialóg na všetkých úrovniach, ktorý svojou kvalitou i frekvenciou odzrkadľoval blížiaci sa vstup Slovenskej republiky do Európskej únie. Slovenská republika koordinovala svoj postup so Spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou Európskej únie. Vyjadrovala tým už v prístupovom procese podporu spoločným pozíciám a stanoviskám únie na medzinárodných fórach a de facto vystupovala ako člen Európskej únie. Slovenská republika taktiež aktívne diskutovala s Európskou úniou s cieľom harmonizovať náš príspevok do Spoločnej európskej bezpečnostnej a obrannej politiky s príspevkami ostatných krajín. Uskutočnili sa aj prvé konkrétne kroky smerom k vybudovaniu spoločnej poľsko-česko-slovenskej brigády pre mierové operácie pod vedením EÚ a NATO.

Prostredníctvom svojich zástupcov v Konvente o budúcnosti Európy (za vládu SR a NR SR) sa Slovenská republika aktívne zúčastňovala na diskusiách o budúcnosti Európskej únie. Aktívnu úlohu v tomto procese zohrával Národný konvent o európskej budúcnosti Slovenska, ktorý mal za úlohu stimulovať celonárodnú diskusiu k základným otázkam budúcnosti Európy. Výsledkom práce Konventu o budúcnosti Európy by mal byť návrh ústavnej zmluvy Európskej únie konsenzuálne prijatý v pléne.

V oblasti integrácie do euroatlantických bezpečnostných štruktúr vyvinula Slovenská republika maximálne úsilie, aby na novembrovom summite v Prahe obdržala pozvánku od Severoatlantickej aliancie a začala tak prístupové rokovania do tejto organizácie. Slovenská republika sa získaním pozvánky zaradila medzi sedem úspešných kandidátov najväčšieho a najambicióznejšieho rozšírenia v histórii NATO a otvorila si tým cestu do transatlantického bezpečnostného priestoru, ktorý z hľadiska efektívnosti a poskytovaných garancií je najvhodnejší pre zabezpečenie bezpečnosti SR. Súčasne tým Slovenská republika popri členstve v Európskej únii získava ďalšiu platformu pre prezentovanie svojich postojov a presadzovanie záujmov v otázkach globálnej politiky.

K tomuto významnému úspechu slovenskej zahraničnej politiky prispelo pokračovanie reformy armády, reforiem v politickej, hospodárskej, legislatívnej oblasti, ako aj v oblasti bezpečnosti a tvorby zdrojov.

Významný kvalitatívny posun nastal v politickom dialógu medzi Slovenskou republikou a NATO. Dôkazom toho bolo pokračovanie stykových aktivít nielen na najvyššej úrovni, ale najmä rozšírenie spolupráce na nižšej politickej a odbornej úrovni.

Popri intenzifikácii bilaterálnej relácie Slovenskej republiky s NATO a jeho členskými krajinami sa SR aktívne zapájala i do spoločných aktivít vo formáte V-10. Spolupráca v rámci Vilniuskej skupiny V-10 predstavovala možnosť prezentácie skúseností SR z procesu prípravy na členstvo v NATO a pôsobenia voči Aliancii pri presadzovaní spoločných záujmov kandidátskych krajín.

V rámci prípravy na členstvo Slovenská republika v septembri odovzdala NATO štvrtý Ročný národný plán prípravy na členstvo v NATO na rok 2003, ktorý bol predstaviteľmi NATO zhodnotený ako doteraz najlepší. Podpísaním Štatútu Stálej delegácie Slovenskej republiky pri NATO ministrom zahraničných vecí a ministrom obrany SR sa vytvorili predpoklady pre plnohodnotné fungovanie zastúpenia pri NATO.

Positívne výsledky sa dosiahli i v oblasti spolupráce v rámci Euroatlantickej partnerskej rady (EAPC) a Partnerstva za mier (PZM), predovšetkým vďaka angažovanosti v otázkach bezpečnosti euroatlantického priestoru, ako i schopnosti prispievať k aktivitám NATO a krajín EAPC. Pre Slovenskú republiku predstavovali konkrétne aktivity EAPC/PZM v rámci všetkých existujúcich partnerských mechanizmov vhodné nástroje prípravy na členstvo v NATO. Posilňovanie jednoty euroatlantického spoločenstva prostredníctvom spoločných aktivít a spolupráce bolo tou najlepšou odpoveďou na novodobé bezpečnostné výzvy a riziká. Z hľadiska dôležitosti Parlamentného zhromaždenia NATO v procese rozširovania NATO možno pozitívne oceniť i posilnenie spolupráce na parlamentnej úrovni medzi SR a PZ NATO. V samotnom závere minulého roka sa uskutočnili prístupové rozhovory s NATO, ktoré potvrdili politické, právne, rozpočtové a vojensko-obranné záväzky Slovenskej republiky smerom k NATO. Úspešné zavŕšenie prístupových rozhovorov je predpokladom podpísania prístupového protokolu, ktorý bude následne predložený parlamentom členských krajín NATO na ratifikáciu.

Popri integračnom úsilí v rámci Európskej únie a NATO uplatňovala Slovenská republika v multilaterálnej relácii svoje záujmy aj na ďalších fórach.

Prioritu v tomto smere aj v minulom roku predstavovalo pôsobenie Slovenskej republiky v rámci Organizácie spojených národov. Slovenská republika vychádzala v tejto činnosti z kľúčových politických dokumentov dohodnutých na Miléniovom summite OSN a na nadväzujúcich konferenciách o financovaní pre rozvoj v Monterrey a o trvalo udržateľnom rozvoji v Johannesburgu. Slovenská republika vystupovala na pôde OSN a v ďalších medzinárodných organizáciách aktívne v súlade s určenými prioritami a cieľmi zahraničnej politiky Slovenskej republiky a v konkrétnych prípadoch vychádzala zo smerníc schválených vládou Slovenskej republiky. Dôležitým prvkom postupu Slovenskej republiky na multilaterálnych fórach bola už vyššie spomínaná koordinácia s Európskou úniou. Dôraz sa kládol na dve prioritné oblasti pôsobenia – problematiku medzinárodného mieru a bezpečnosti, vrátane otázky boja proti terorizmu, a problematiku medzinárodného práva. Slovenská republika patrila aj naďalej k významným prispievateľom do mierových síl OSN. V závere roku 2002 pôsilo 614 príslušníkov v siedmich mierových operáciách: na Cypre (kde zodpovedá za jeden z troch sektorov), v Etiópii-Eritrei, vo Východnom Timore, v Sýrii na Golanských výšinách, v Iraku, v Jeruzaleme a v Sierra Leone. Občania Slovenskej republiky dostali ponuku zúčastniť sa inšpekcií v Iraku v rámci UNMOVIC. V novembri 2002 vymenoval generálny riaditeľ FAO - OSN pre výživu a poľnohospodárstvo M. Kadlečíkovú za predstaviteľku FAO pre strednú a východnú Európu.

V roku 2002 sa aj zásluhou slovenskej diplomacie posilnilo zastúpenie Slovenskej republiky Slovenská republika v medzinárodných organizáciách. SR získala niektoré významné posty a výkonné funkcie v orgánoch medzinárodných organizácií. Vo februári 2002 vymenoval GT OSN B. Schmö gnerovú za výkonnú tajomníčku Európskej hospodárskej komisie. Pri následnom rozšírení sa stala členkou dvadsaťosemčlenného kabinetu GT OSN (senior management group). V období január-máj stály predstaviteľ (SP) Slovenskej republiky v Ženeve predsedal Európskej hospodárskej komisii OSN. SP Slovenskej republiky vo Viedni pôsobil ako podpredseda v Byre Komisie OSN pre narkotické látky, v Prípravnom byre Konferencie CTBT. V októbri 2002 slovenského experta P. Tomku Valné zhromaždenie OSN a Bezpečnostná rada OSN zvolili za sudcu pätnásťčlenného hlavného súdneho orgánu OSN – Medzinárodného súdneho dvora.

Zahraničnú politiku v oblasti kontroly zbrojovania, odzbrojovania a nešírenia realizovala Slovenská republika prostredníctvom multilaterálnych fór, ako OSN - 1. výbor, Komisia OSN pre odzbrojovanie, Konferencia o odzbrojení a tiež samostatné rokovacie fóra a implementačné orgány odzbrojovacích zmlúv a kontrolných režimov, ktorých je Slovenská republika zmluvnou stranou alebo členom.

V rámci Európy zohrávali v slovenskej multilaterálnej diplomacii hlavnú úlohu najmä Rada Európy a OBSE, ktoré popri NATO a EÚ dotvárajú politický a bezpečnostný rámec usporiadania Európy.

Slovenská republika plnila úlohy spojené s členstvom v Rade Európy, ktorých vyhodnotenie sčasti vykonával monitorovací a kontrolný mechanizmus orgánov Rady Európy. V rámci tohto procesu boli výsledky dosiahnuté Slovenskou republikou hodnotené pozitívne. Drobné nedostatky (spoločné pre transformujúce sa krajiny) sa v spolupráci s príslušnými orgánmi Rady Európy priebežne odstránili. Slovenská republika sa dostala z pozície prijímateľa pomoci do pozície vyspelej členskej krajiny, od ktorej sa očakáva donorský prístup k aktivitám Rady Európy.

V hodnotenom období pôsobila Slovenská republika v Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe ako medzinárodne etablovaný a vnútorne stabilný štát s jasne vyhranenými pozíciami vo všetkých troch dimenziách bezpečnosti podľa koncepcie OBSE. Slovenská republika vystupovala v komplexnom politickom dialógu OBSE aktívne a principiálne, či už spoločne so skupinami štátov ako ich rovnocenný partner alebo samostatne. Keď sa predmetom

diskusie stali základné princípy ochrany národnostných menšín v súvislostiach vzťahov medzi susednými štátmi, zásadná, uvážlivá a objektívne vyargumentovaná pozícia Slovenskej republiky získala podporu účastníckych štátov OBSE. Došlo k viacerým stretnutiam s Vysokým komisárom OBSE pre národnostné menšiny R. Ekéusom na úrovni predsedu vlády a ministra zahraničných vecí, na ktorých bola prediskutovaná uvedená problematika. Slovenská republika ako účastnícky štát participovala na činnosti OBSE aj prostredníctvom účasti v dlhodobých misiách (Kosovo, Gruzínsko, Macedónsko, Moldavsko, Chorvátsko, Azerbajdžan, Náhorný Karabach). Slovenská republika splnila svoje záväzky vyplývajúce z Istanbulskeho summitu OBSE.

Ekonomický rozmer diplomacie zohrával dôležitú úlohu aj v roku 2002, kedy vrcholili rokovania Slovenskej republiky s Európskou úniou o prístupení a hospodárske ukazovatele ovplyvňovali výsledky rokovaní, ako aj pre dlhodobý negatívny trend zahraničného obchodu Slovenskej republiky. Rok 2002 bol druhým rokom členstva SR v Organizácii pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj (OECD). Slovenskej republike sa podarilo úspešne začleniť do práce tejto prestížnej organizácie. Slovenskí odborníci sa v priebehu roka zúčastňovali na aktivitách 140 výborov a pracovných skupín OECD. Na jednotlivých fórach aktívne pôsobilo viac ako sto delegácií na rôznych úrovniach z ústredných orgánov štátnej správy. Slovenská republika sa tak za dva roky od vstupu stala plnohodnotným partnerom najvyspelejších krajín sveta.

V priebehu roka 2002 sa v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO) Slovenská republika aktívne zapájala do prebiehajúcich mandátovaných rokovaní v oblasti poľnohospodárstva a služieb a rokovaní v ďalších oblastiach podľa mandátu Rozvojovej agendy z Dohy a taktiež sa aktívne zúčastňovala na formálnych a neformálnych zasadaniach a rokovaniach riadnych aj špeciálnych negotačných orgánov WTO, kde celkový počet zasadaní prekročil 1000. Pod koordináciou MH SR sa na týchto rokovaniach zúčastňovali experti jednotlivých rezortov, na ktorých prezentovali a presadzovali obchodno-politické záujmy Slovenskej republiky. MZV SR aktívne participovalo na zasadnutiach Výboru pre obchod a rozvoj a na rokovaniach Generálnej rady.

V roku 2002 bola Slovenská republika predsedajúcou krajinou Stredoeurópskej dohody o voľnom obchode (CEFTA). Spolupráca sa odvíjala od Plánu aktivít CEFTA na rok 2002 a zamerala sa najmä na riešenie najcitlivejších otázok spoločného záujmu, ako napr. obchodu s poľnohospodárskymi a potravinárskymi výrobkami, uplatňovania ochranných opatrení a vzájomného uznávania certifikátov a výsledkov skúšok. V priebehu roka 2002 sa uskutočnilo množstvo zasadnutí a rokovaní, na ktorých Slovenská republika presadzovala svoje záujmy, ako aj záujmy krajín CEFTA týkajúce sa jednotlivých oblastí rozvojovej agendy z Dohy.

V medzinárodno-právnej oblasti sa MZV SR v rámci svojej pôsobnosti sústredilo na presadzovanie a obhajobu práv a záujmov Slovenskej republiky. Slovenská republika sa aktívne zapájala do procesu zriaďovania stáleho Medzinárodného trestného súdu.

V rámci implementácie rozsudku Medzinárodného súdneho dvora (MSD) v spore o sústavu vodných diel Gabčíkovo-Nagyymaros pokračovali v roku 2002 spoločné rokovania Pracovnej skupiny pre právne otázky, ktorej cieľom bolo v prvej fáze pristúpiť k vypracovaniu textu medzivládnej dohody, ktorá by stanovila základné zásady realizácie rozsudku MSD tiež na základe výsledkov práce Pracovnej skupiny pre vodohospodárske, ekologické, plavebné a energetické otázky. Od októbra 2001 do apríla 2002 sa uskutočnili s maďarskou stranou štyri rokovania Pracovnej skupiny pre právne otázky, avšak vzhľadom na diametrálne odlišné stanoviská k svojim mandátom a rozdielny výklad ustanovenia rozsudku MSD z 25.9.1997 sa nepodarilo dosiahnuť pokrok ohľadne návrhu textu dohody.

Slovenská republika sa v roku 2002 aktívne zapájala do medzinárodných aktivít pri presadzovaní a dodržiavaní ľudských práv vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám. Slovenská republika je zmluvnou stranou väčšiny mnohostranných dohôd v oblasti dodržiavania ľudských práv. V tomto kontexte Slovenská republika podporovala úsilie medzinárodného spoločenstva o posilnenie a reformu ľudsko-právneho mechanizmu, vrátane efektívnejšieho fungovania monitorovacích orgánov systému zmluvných orgánov (*treaty bodies*), a hlásila sa k myšlienke dôslednej implementácie ľudskoprávných dokumentov na národnej úrovni.

Vyšehradská spolupráca (V4), ako neinštitucionalizovaná spolupráca Slovenskej republiky, Českej republiky, Poľska a Maďarska, ktorá patrí medzi priority zahraničnej politiky SR, potvrdila v uplynulom období svoju opodstatnenosť. V4 ukázala, že prostredníctvom dialógu je schopná riešiť existujúce otvorené otázky a zblížovať stanoviská príbuzných stredoeurópskych krajín, čím sa posilňovala stabilita a bezpečnosť celého regiónu. Spolupráca V4 je pre svoje hodnoty oceňovaná zo strany členských krajín EÚ, NATO a celého demokratického spoločenstva. V4 môže byť oporou medzinárodného spoločenstva pri riešení akútnych problémov na medzinárodnej scéne.

Doterajšie pôsobenie SR ako predsedníckej krajiny vo V4 je hodnotené ostatnými členskými krajinami V4 pozitívne.

Členskými krajinami V4 bol ocenený slovenskou stranou vypracovaný program predsedníctva SR vo V4. Úspešná implementácia záverov zmienovaných aktivít demonštruje výhodnosť a opodstatnenosť vyšehradského zoskupenia. Rozvoju vzájomnej spolupráce členských krajín V4 napomáha svojou prácou Medzinárodný vyšehradský fond spolu so sekretariátom MVF v Bratislave.

Vzhľadom na skutočnosť, že spolupráca malých a stredných krajín je pri presadzovaní svojich záujmov realitou, existuje motivácia členských krajín V4 pokračovať v spolupráci aj po vstupe týchto krajín do EÚ.

Rozvoj bilaterálnych vzťahov Slovenskej republiky bol v roku 2002 podmienený prioritami v oblasti európskej a transatlantickej integrácie. V hodnotenom období boli bilaterálne vzťahy nasmerované hlavne na získanie podpory relevantných štátov pre vstup do Európskej únie a NATO. Popri tom bol bilaterálny rozmer slovenskej diplomacie vedený úsilím o ďalší rozvoj vzťahov so susednými krajinami. V ekonomickej oblasti dominovala snaha o diverzifikáciu a ďalšie prehĺbvanie hospodárskych a obchodných stykov.

Vo vzťahoch so susednými krajinami mali v minulom roku osobitné miesto vzťahy s Českou republikou. Pokračoval intenzívny politický dialóg charakterizovaný kontaktmi a spoluprácou v prakticky všetkých oblastiach a na všetkých úrovniach, od pracovno-expertnej až po vysokú politickú. Bola dosiahnutá istá koordinácia a spolupráca v prístupovom procese do Európskej únie. Príznačná bola jednoznačná podpora vstupu Slovenskej republiky do NATO. Podarilo sa zachovať výraznú dynamiku rozvoja vzťahov s Rakúskou republikou, pričom akcent bol položený do rozvoja prihraničnej spolupráce a na budovanie infraštruktúry. Zintenzívnila sa aj spolupráca s Poľskou republikou, s ktorou boli koordinované postoje v integračnom procese. Poľsko aktívne podporovalo vstup Slovenskej republiky do NATO.

Došlo k návštevám na najvyššej úrovni, ktoré prispeli aj k zintenzívneniu ekonomickej spolupráce. Bola posilnená cezhraničná spolupráca. Zahraničná politika Slovenskej republiky vo vzťahu k Maďarskej republike vychádzala z potreby udržať pozitívne vzťahy dosiahnuté na bilaterálnej i multilaterálnej úrovni. V hodnotenom období boli naše vzťahy poznačené otvorením otázok tzv. Benešových dekrétov, ako aj problematikou Zákona o Maďaroch žijúcich v susedných krajinách. Slovenská diplomacia pokračovala v snahe nájsť také riešenie tejto otázky, ktoré by zohľadnilo naše zásadné pripomienky k tejto norme. Kladne vplývala na dvojstranné styky podpora prijatia Slovenskej republiky do NATO zo strany Maďarska i výmena skúseností z prípravy na členstvo v Európskej únii.

V júni 2002 vyvrcholili bilaterálne vzťahy s USA prijatím prezidenta R. Schustera v Bielom dome. Spolu s januárovým prijatím predsedu NR SR tak prvýkrát v histórii samostatnej Slovenskej republiky boli v priebehu jedného volebného obdobia prijatí všetci najvyšší predstavitelia Slovenskej republiky americkými partnermi. Bezprostredne po skončení pražského summitu NATO pricestoval do Slovenskej republiky minister obrany USA, ktorý potvrdil zaradenie Slovenskej republiky medzi spojencov USA. Potvrdením podpory Slovenska v jeho zahraničnopolitickom úsilí bola v júni 2002 aj prvá oficiálna návšteva prezidenta SR v Kanade. Kanadskí predstavitelia podporili reformné kroky vlády SR a jej euroatlantické integračné ambície, čo sa prejavilo aj výrazným posunom vo vzájomných vzťahoch vo všetkých oblastiach, vrátane ekonomickej diplomacie.

Vo vzťahu ku krajinám západnej Európy dominovalo rovnako úsilie o získanie ich podpory pre naše integračné ambície. V tomto smere patrilo medzi prioritné krajiny Nemecko, kde sa udržiavali vzťahy na spolkovej, ako aj na krajinnej úrovni. K prehĺbeniu vzájomných vzťahov prispeli aj oficiálne a pracovné návštevy najvyšších predstaviteľov oboch krajín. Nemecko v hodnotenom období bolo najväčším investorom a najvýznamnejším obchodným partnerom Slovenska. Vzťah k Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska v roku 2002 vychádzal predovšetkým z faktu, že táto krajina bola poverená monitorovaním SR v prístupovom procese do NATO, ale aj z potreby zvýšenej intenzity bilaterálneho vyjednávania v rámci prístupového procesu do Európskej únie. Naďalej pokračoval trend posilňovania vzájomnej spolupráce, avšak nepodarilo sa odstrániť vízovú povinnosť pre slovenských občanov. Britská strana požaduje od Slovenskej republiky záruky, že po prípadnom zrušení víz nedôjde k opätovnému nárastu žiadateľov o azyl. Írsku bola venovaná pozornosť vzhľadom na opakované referendum o Zmluve z Nice, ktoré napokon odstránilo poslednú prekážku rozširovania EÚ. I keď medzi Slovenskom a Francúzskom existuje politický dialóg na vysokej úrovni, v roku 2002 vzhľadom na parlamentné voľby vo Francúzsku bol menej intenzívny. O to intenzívnejšie sa rozvíjala ekonomická a kultúrna spolupráca.

Vo vzťahu k Holandskému kráľovstvu naďalej pokračovala predovšetkým hospodárska spolupráca. Holandsko sa stalo druhým najväčším investorom na Slovensku. Bilaterálna spolupráca s Belgickým kráľovstvom pokračovala v udržiavaní politického dialógu a v ďalšom rozvoji spolupráce s belgickými regiónmi a spoločenstvami. Slovensko-luxemburské vzťahy dosiahli najvyššiu úroveň a vytvorili tak ďalšie predpoklady pre rozvoj najmä ekonomickej spolupráce. Špecifický impulz rozvoju vzťahov Slovenskej republiky s uvedenými krajinami dodáva rozvíjajúca sa spolupráca V4-Benelux.

V hodnotenom období došlo k zintenzívneniu kontaktov na najvyššej úrovni s Talianskom sprevádzanom posilnením obchodnej a kultúrnej spolupráce, rozšírením zmluvnej základne a rozvojom priamych stykov na úrovni regiónov a obcí. Oficiálna návšteva španielskeho kráľa Juana Carlosa v Slovenskej republike, ale aj španielske predsedníctvo v EÚ v prvej polovici 2002 prispelo k vyššej kvalite bilaterálnej spolupráce vo všetkých oblastiach, najmä v ekonomickej. Vzťahy medzi Slovenskou republikou a Portugalskom boli zamerané na plnenie záverečných úloh spojených s integráciou Slovenskej republiky do Európskej únie a NATO.

Slovenská republika pristupovala k rozvoju bilaterálnych vzťahov s Dánskym kráľovstvom predovšetkým s ohľadom na dánske predsedníctvo v EÚ v 2. polroku 2002. Dánska diplomacia svojou aktívnou prácou výrazne napomohla ukončeniu prístupových rokovaní s EÚ. Bilaterálne vzťahy so Švédskym kráľovstvom zaznamenali kvalitatívny vzostup, ktorého vyjadrením bola prvá oficiálna návšteva švédskeho kráľovského páru v Slovenskej republike. Vo vzťahu k Nórskeму kráľovstvu sa nepodarilo splniť dlhodobý cieľ v stykových aktivitách, a to pripraviť návštevu nórskeho kráľovského páru v SR. Ciele spolupráce s Fínskom boli čiastočne splnené, politický dialóg na najvyššej úrovni však nedosiahol konkrétnu podobu. Slovensko-islandské vzťahy ani v uvedenom období nevychádzali za rámec všeobecných bilaterálnych vzťahov.

Dynamický politický dialóg prebiehal s Helénskou republikou a vyvrcholil prvou oficiálnou návštevou gréckeho prezidenta C. Stephanopoulosa v SR, ktorá poskytla množstvo impulzov pre ďalší rozvoj dvojstranných vzťahov a spolupráce v multilaterálnej oblasti. Aj v roku 2002 sa podarilo zachovať vysokú intenzitu slovensko-tureckých vzťahov vo všetkých oblastiach spoločného záujmu. Uskutočnila sa historicky prvá oficiálna návšteva prezidenta Tureckej republiky v SR.

Východiskom pre pôsobenie zahraničnej politiky Slovenskej republiky v troch pobaltských republikách bol v roku 2002 jednoznačný záujem o rozvoj vzťahov s týmito kandidátskymi krajinami Európskej únie a aspirantmi na členstvo v NATO. Boli uskutočnené viaceré bilaterálne návštevy na vysokej úrovni, ktoré podporovali rast vzájomného obchodu, najmä s Litvou a Lotyšskom. Nepodarilo sa uskutočniť revíziu zmluvnej základne s Litvou a s Estónskom.

V hodnotenom období sa zintenzívnil politický dialóg s Rumunskom na úrovni najvyšších predstaviteľov a členov vlád tak v rámci oficiálnych a pracovných bilaterálnych stretnutí, ako aj kontaktov na multilaterálnych akciách.

Vyvrcholením bola oficiálna návšteva prezidenta Slovenskej republiky v Rumunsku. Tradičné priateľské vzťahy medzi Bulharskou republikou a Slovenskom sa aj v roku 2002 prehĺbovali v záujme euroatlantických aspirácií oboch krajín. Vyvrcholením stykovej činnosti na najvyššej úrovni bola oficiálna návšteva prezidenta Bulharska v Slovenskej republike. Naďalej pokračoval vo vzťahu k Slovenskej republike pozitívny trend rozvoja bilaterálnej spolupráce a prezentácie celého spektra spoločných aktivít smerujúcich k integrácii oboch krajín do európskych a transatlantických štruktúr. Došlo k stretnutiam na vládnej, parlamentnej i rezortnej úrovni, no nepodarilo sa uskutočniť recipročné návštevy na úrovni prezidenta a predsedu vlády.

Tradične priateľské a bezproblémové vzťahy Slovenskej republiky s Cyperskou republikou v roku 2002 zaznamenali intenzívny rozvoj politického dialógu na najvyššej úrovni, ktorý bol podporený aj oficiálnou návštevou prezidenta SR. Slovenská republika i v uvedenom období organizovala bikomunitné schôdzky oboch cyperských komunít. S Maltou sme naďalej pokračovali v dialógu na vysokej úrovni, najmä v súvislosti so vstupom do Európskej únie.

Popri úsilí o najintenzívnejšiu a bezproblémovú spoluprácu so susedmi Slovenskej republiky, tvorí dlhodobu prioritu slovenskej zahraničnej politiky jej východný a balkánsky vektor. Rozvoj spolupráce s Ukrajinou pokračoval v duchu dobrých susedských vzťahov. K najdôležitejším kontaktom patrila oficiálna návšteva prezidenta SR na Ukrajinu. Významnými sa stali politické konzultácie venované eurointegračnej problematike, vrátane riešenia budúcej schengenskej hranice a rozvoja cezhraničnej spolupráce. Veľká pozornosť bola venovaná ekonomickej oblasti. V roku 2002 sa slovenská zahraničná politika vyznačovala aktivizáciou kontaktov na najvyššej úrovni voči Ruskej federácii. Ich vyvrcholením sa stali dve návštevy prezidenta Slovenskej republiky v RF a návšteva ministra zahraničných vecí SR v Moskve. Tieto kontakty boli dôležitým impulzom pre ďalší rozvoj pragmatických vzťahov s dôrazom na ekonomický rozmer spolupráce. V uvedenom období došlo k oživeniu hospodárskej spolupráce a k posunu v riešení zadĺženosti RF voči SR, keď sa dosiahla dohoda o regulácii splácania dlhu a splatení značnej časti dlhu priamym finančným vyrovnaním. K rozvoju bilaterálnych vzťahov s Bieloruskom zaujímalo Slovensko, vzhľadom na pretrvávajúce deficity demokracie, zdržanlivejší postoj.

V oblasti Balkánu bola slovenská zahraničná politika prioritne zameraná na rozvoj vzťahov s Juhoslovenskou zväzovou republikou a Chorvátskom. V dvojstranných vzťahoch s JZR zostáva stále nedostatočne využitý potenciál v obchodno-hospodárskej oblasti. Novým faktorom pre rozvoj spolupráce môže byť získanie plnoprávneho členstva Slovenskej republiky v Pakte stability pre juhovýchodnú Európu a identifikovanie JZR ako adresáta slovenskej pomoci v rámci záväzkov Slovenskej republiky v OECD. Zahraničná politika Slovenskej republiky voči Chorvátsku sa orientovala na prehľbovanie hospodárskej a obchodnej spolupráce. Vo vzťahov Slovenskej republiky s Macedónskou republikou došlo realizáciou návštevy prezidenta B. Trajkovského v SR k povýšeniu vzájomných vzťahov na najvyššiu úroveň. Naďalej sa nepodarilo aktivizovať hospodársku spoluprácu. Vzájomné vzťahy Slovenskej republiky s Bosnou a Hercegovinou zostali i naďalej nerozvinuté. V roku 2002 nedošlo k žiadnemu bilaterálnemu stretnutiu na vyššej úrovni. S Albánskou republikou sa nepodarilo uzavrieť zmluvnú základňu, bol však dosiahnutý pokrok, keď albánska strana uznala argumentáciu slovenskej strany vo vzťahu k otázke riešenia albánskeho dlhu voči SR. Prioritu vzťahov SR s krajinami južného Kaukazu a strednej Ázie predstavovala kontinuálna orientácia na obchodno-ekonomickú spoluprácu. V hodnotenom období sa uskutočnila návšteva prezidenta Arménskej republiky v SR.

Intenzita vzťahov ku krajinám Ázie a Oceánie, Afriky a Latinskej Ameriky bola v roku 2002 priamo úmerná prioritám SR v oblasti zahraničnej politiky a prioritne zameraná na ekonomickú dimenziu. Napriek tomu bol zaznamenaný zvýšený záujem významných krajín Ázie, Latinskej Ameriky a Afriky o skvalitnenie všestrannej spolupráce so SR. Potvrdzujú to realizované stykové aktivity na najvyššej úrovni. Návštevu Slovenska v roku 2002 uskutočnili indonézska prezidentka, prezidenti Brazílie a Libanonu. Prezident SR bol na návšteve Libanonu a AIžírsku. Veľmi intenzívna slovensko-izraelská relácia bola v roku 2002 obohatená o bezpečnostnú spoluprácu, vrátane zbrojárskej techniky, avšak stykové aktivity boli negatívne ovplyvnené pokračujúcim napätím v izraelsko-palestínskom konflikte, v dôsledku čoho museli byť odložené viaceré bilaterálne akcie, vrátane pripravovanej návštevy izraelského prezidenta M. Katsava v SR. Zintenzívnili sa styky na rezortnej a expertnej úrovni s Čínou, Kórejskou republikou, Japonskom, Singapurom, a Malajziou. Politický dialóg prispel k presadeniu ekonomických zámerov Slovenskej republiky vo vzťahu k najvýznamnejším štátom uvedenej oblasti. K rastu vzájomného obchodného obratu došlo hlavne s Čínou (čínski podnikatelia sa v SR sústreďujú predovšetkým na oblasť obchodu a služieb), Indonéziou, Malajziou (investícia Triplus Industra Spišská Nová Ves, závod na výrobu plastových komponentov pre elektronické zariadenia, objem investície 130 mil. Sk.), Japonskom (od roku 1998 investície v objeme 2 mil. USD), Kórejskou republikou (investície vo výške takmer 61 mil. USD) a Japonskom a Brazíliou. Singapur v Slovenskej republike investoval do spoločného podniku na výrobu elektrotechnických výrobkov a nástrojov - Firma CFM (Cheong Fatt Metals) Holding na Slovensku.

Prehľbovanie spolupráce v oblasti kultúry, školstva, vedy a zdravotníctva napomáhala zvyšovanie kvality kontaktov a aktivít občanov SR a ich zahraničných partnerov, ale aj k prezentácii kultúry a života SR, ako aj k zvyšovaniu informovanosti o všetkých oblastiach života slovenskej spoločnosti. Spolupráca v uvedenej oblasti v roku 2002 bola aj účinným nástrojom podpory krokov SR v rámci predvstupového procesu do EÚ a NATO. V hodnotenom období venoval rezort zahraničných vecí pozornosť krajinskej problematike v spolupráci s novozriadeným generálnym sekretariátom pre zahraničných Slovákov pri Úrade vlády SR a komunitami krajanov v zahraničí. Naďalej sa pracovalo na aktualizácii koncepcie rozvoja slovenských inštitútov a dobudovania ich siete s dôrazom na napĺňanie integračných priorít slovenskej zahraničnej politiky. V rámci krajinskej problematiky v súvislosti s priznávaním postavenia zahraničného Slováka konzulárny odbor MZV SR v roku 2002 prijal celkom 698 žiadostí od žiadateľov z 19 štátov. Pokračoval trend pomalého poklesu počtu žiadostí. Z teritoriálneho hľadiska najväčší záujem o PZS naďalej prejavovali slovenské menšiny z Juhoslovenskej zväzovej republiky, Ukrajiny a Rumunska. Extrémne nízky záujem k počtu osôb slovenskej národnosti pretrvával v prípade Maďarska.

Najdôležitejšou úlohou zahraničnej politiky SR v konzulárnej oblasti bolo zosúladienie vízovej praxe SR s vízovou praxou štátov EÚ. Ďalej sa rozširovala kariérna konzulárna sieť. V roku 2002 bol zriadený generálny konzulát SR v Krakove, rozširovala sa tiež sieť konzulárnych úradov SR vedených honorárnymi konzulárnymi úradníkmi. Ku koncu roku 2002 pôsobilo v SR 25 konzulárnych úradov vedených honorárnymi konzulmi a tri vedené kariérnymi konzulmi. V priebehu roka 2002 teda pribudlo päť nových honorárnych konzulárnych úradov cudzích štátov. V štádiu rozhodovania sú žiadosti predložené diplomatickými misiami ďalších deviatich štátov. Slovenská republika pokračovala v negociačnom procese readmisných a bezvízových dohôd.

V oblasti informačnej činnosti a prezentácie zahraničnopolitických aktivít bol kladený dôraz predovšetkým na informovanosť o krokoch Slovenska v súvislosti s procesom integrácie do NATO a EÚ. V súvislosti s transparentnosťou týchto prioritných aktivít bola venovaná zvýšená pozornosť propagovaniu cieľov a zámerov pracovných ciest predstaviteľov SR v zahraničných i domácich médiách. Pozitívny ohlas na dianie v SR malo i organizovanie pracovných návštev predstaviteľov zahraničných médií na Slovensku.

Priority personálnej politiky MZV SR boli v roku 2002 podmienené zahraničnopolitickými prioritami – vstupom do EÚ a NATO. Pokračoval proces uplatňovania zákona o štátnej a verejnej službe v rezorte, dobudovania personálneho obsadenia zastupiteľských úradov, ktoré boli posilnené o ďalších 9 diplomatov, odborníkov na problematiku európskej integrácie a bezpečnostnú politiku. SR mala v roku 2002 v zahraničí 61 veľvyslanectiev, 8 stálych misií, 7 generálnych konzulátov a 8 slovenských inštitútov pri ZÚ SR.

A1.1

Európska integrácia

Hlavnou úlohou MZV SR v roku 2002 z hľadiska európskej integrácie bolo ukončenie prístupových rokovanií s EÚ ako najvýznamnejší krok k napĺňaniu hlavnej priority zahraničnej politiky SR – vstupu do EÚ. Ďalšími úlohami bolo pokračovanie procesu prípravy SR na členstvo v EÚ, rozvinutie externej komunikačnej stratégie a zintenzívnenie politického dialógu s EÚ, osobitne v oblasti Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a v Konvente o budúcnosti Európy.

Počas španielskeho predsedníctva v 1. polroku 2002 SR uzatvorila 4 kapitoly – Dane, Doprava, Spravodlivosť a vnútorné záležitosti a Inštitúcie. V kapitole Dane SR získala viacero prechodných období pri zdaňovaní energií, stavebných prác na účely bývania a výnimku z uplatňovania limitu registrácie platiteľa DPH do ročného obratu 35 tis. Euro. Naopak v kapitole Doprava musela SR akceptovať prechodné obdobie na tzv. kabotáž – táto však tvorí iba niekoľko percent z celkového objemu medzinárodnej dopravy, ktorá bude vstupom SR do EÚ úplne liberalizovaná.

Počas dánskeho predsedníctva v 2. polroku 2002 SR uzavrela kapitoly Regionálna politika a Hospodárska súťaž a napokon na summite EÚ v Kodani aj posledné kapitoly Poľnohospodárstvo, Rozpočet a Rôzne (príspevky do fondov EÚ, podmienky vstupu SR do ECB a EIB, ochranné opatrenia). Tým došlo k splneniu hlavnej úlohy zahraničnej politiky SR z hľadiska európskej integrácie na rok 2002.

Zároveň v rámci záverečných rokovaní SR získala viacero významných výsledkov, napríklad:

- zvýšenie finančných prostriedkov na rozvoj vidieka o 90 mil. € na 3 roky (2004-2006);
 - zvýšenie finančných prostriedkov na odstavenie JE Bohunice o 30 mil. € na 3 roky (2004-2006);
 - Protokol k Zmluve o prístupí týkajúci sa financovania odstavenia Jaslovských Bohuníc aj po roku 2006 (*EÚ uznáva, že proces odstavenia blokov V-1 JE Bohunice bude pokračovať aj po súčasnej finančnej perspektíve EÚ, pričom predstavuje pre Slovensko značné finančné náklady. Rozhodovanie o pokračovaní pomoci zo strany Spoločenstiev v tejto oblasti po roku 2006 bude túto skutočnosť brať do úvahy*);
 - finančné prostriedky na splnenie požiadaviek spojených so Schengenským acquis vo výške 47,8 mil. € na 3 roky;
 - jednorazovú kompenzačnú platbu v roku 2003 vo výške 63 mil. € v roku 2004;
 - rozloženie zálohovej platby na štrukturálne fondy v rokoch 2004 a 2005 v pomere 10/6%;
 - 2 % čerpanie zo záväzkov pre štrukturálne fondy a Kohézny fond v roku 2004;
 - 23,3 % čerpanie zo záväzkov pre rozvoj vidieka v roku 2004;
 - možnosť využiť na financovanie národných vyrovnávacích platieb v rokoch 2004 – 2006 prostriedky určené na rozvoj vidieka maximálne však do celkovej výšky 40 % úrovne priamych platieb a maximálne do úrovne 20 % z celkovej alokácie na rozvoj vidieka pri zachovaní spolufinancovania vo výške 20 % z národných zdrojov;
 - zvýšenie produkčných kvôt v prioritných oblastiach – izoglukóza, mlieko, ovce a kravy bez trhovej produkcie mlieka. SR dosiahla zvýšenie celkovej kvóty na izoglukózu na úroveň 42.547 t, mlieko na úroveň 1.013.316 t v rokoch 2004 a 2005 a 1.040.788 t od roku 2006, ovce a kozy 305.756 ks, a kravy bez trhovej produkcie mlieka 28.080 ks;
 - 3-ročné ochranné opatrenie na nákup poľnohospodárskej pôdy, čím došlo *de facto* k predĺženiu pôvodne dohodnutého prechodného obdobia zo 7 na 10 rokov;
 - zvýšenie úrovne objemu ovocného destilátu pri pestovateľskom pálení na 50 litrov pri zníženej spotrebnej dani;
 - prísľub Európskej komisie do vstupu do EÚ vyriešiť používanie značky Tokajské víno pre slovenskú tokajskú oblasť.
- zvýšenie možnosti využívania národných vyrovnávacích platieb o ďalších 10 %, t.j. až do výšky max. 55 % – 60 % – 65 % úrovne priamych platieb v EÚ v rokoch 2004 – 2006;
- v rokoch 2007 – 2013 bude umožnené doplácať výlučne z národných zdrojov o 30 % viac ako bol stanovený pôvodný harmonogram zvyšovania priamych platieb;
- zvýšenie jednorazovej kompenzácie o 22,7 mil. € z nerozdelených prostriedkov rezervy Berlínskeho stropu;
- zmena splátkového kalendára príspevku SR do EIB. SR zaplatí čiastku 20 424 475 € vo forme 8 splátok (splátné vždy k 30. 9. v rokoch 2004-2006 a k 31. 3. a 30. 9. v rokoch 2007 – 2008, a k 31. 3. v roku 2009).
- SR v konečnom dôsledku zrealizovala svoje zábery: pozitívnu rozpočtovú situáciu v rokoch 2004-2006, rovnováhu práv a záväzkov ako aj akceptovateľnú výšku priamych platieb a poľnohospodárskych kvôt.
- Úsilie slovenskej diplomacie tak korunovalo nasadenie, strategické plánovanie, ako aj súčinnosť jednotlivých zložiek celej spoločnosti. Trvalý prínos integrácie do Európskej únie spočíva v skutočnosti, že SR sa stáva členom politicky a hospodársky stabilného priestoru založeného na hodnotách slobody, demokracie a právneho štátu a súčasne sa stáva subjektom rozhodovania na európskej úrovni, čím získava nové pole pôsobnosti pre presadzovanie svojich záujmov.
- Nadálej prebiehal proces prípravy SR na členstvo v EÚ, pričom odrazom tohoto stavu bola októbrová Pravidelná správa Európskej komisie. Správa bola pozitívna a potvrdila, že Slovenská republika plnila politické a ekonomické kritériá, mala fungujúce a otvorené trhové hospodárstvo a dosiahla dostatočný pokrok v oblasti makroekonomickej stabilizácie a ekonomickej reformy. Pokračovanie v súčasných reformách Slovenskej republiky umožní čeliť konkurenčnému prostrediu Európskej únie. Slovenská republika dosiahla aj vysokú úroveň prispôsobenia sa *acquis* a uskutočnila veľký pokrok v oblasti zabezpečenia adekvátnych administratívnych a súdnych kapacít. Zo správy vyplýva, že Slovenská republika bola jednou z dvoch kandidátskych krajín, ktoré plnili svoje záväzky bez omeškania. Podľa správy by SR mala vyvinúť viac úsilia v oblasti vymáhateľnosti práva, boja proti korupcii a zvyšovania administratívnych kapacít.
- V roku 2002 začala vláda Slovenskej republiky realizovať externú integračnú komunikačnú stratégiu s cieľom zvýšiť v členských krajinách informovanosť o Slovenskej republike ako o budúcom členovi únie, ktorý je politicky, ekonomicky a spoločensky pripravený na členstvo. Zámerom bolo taktiež efektívne reagovať na obavy a pochybnosti súvisiace so vstupom SR do EÚ.
- V hodnotenom období prebiehal medzi Slovenskou republikou a Európskou úniou intenzívny politický dialóg na všetkých úrovniach, ktorý svojou kvalitou i frekvenciou odzrkadľoval blížiaci sa vstup Slovenskej republiky do Európskej únie. Slovenská republika koordinovala svoj postup so Spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou Európskej únie. Vyjadrovala tým už v prístupovom procese podporu spoločným pozíciám a stanoviskám únie na medzinárodných fórach a *de facto* vystupovala ako člen Európskej únie. Slovenská republika taktiež aktívne diskutovala s Európskou úniou s cieľom harmonizovať náš príspevok do Spoločnej európskej bezpečnostnej a obrannej politiky s príspevkami ostatných krajín. Uskutočnili sa aj prvé konkrétne kroky smerom k vybudovaniu spoločnej poľsko-česko-slovenskej brigády pre mierové operácie pod vedením EÚ a NATO.
- Prostredníctvom svojich zástupcov v Konvente o budúcnosti Európy (za vládu SR a NR SR) sa Slovenská republika aktívne zúčastňovala na diskusiách o budúcnosti Európskej únie. Aktívnu úlohu v tomto procese zohrával Národný konvent o európskej budúcnosti Slovenska, ktorý mal za úlohu stimulovať celonárodnú diskusiu k základným otázkam budúcnosti Európy. Výsledkom práce Konventu o budúcnosti Európy je návrh ústavnej zmluvy Európskej únie konsenzuálne prijatý v pléne.
- Plnenie úloh vyplývajúcich z Európskej dohody – sekcia zabezpečovala koordináciu spolupráce s ústrednými orgánmi štátnej správy SR pri plnení úloh a činnosť spoločných orgánov SR a EÚ (Asociačnej rady, Asociačného výboru, asociačných podvýborov).
- V Bruseli sa 12.3.2002 uskutočnilo 8. zasadanie Asociačnej rady SR-EÚ. Slovenskú delegáciu viedol na zasadaní minister zahraničných vecí SR Eduard Kukan a vedúcim delegácie EÚ bol minister zahraničných vecí Španielskeho kráľovstva Josep Piqué. Európsku komisiu (EK) zastupoval generálny riaditeľ Generálneho riaditeľstva pre rozširovanie Eneko Landaburu.
- Asociačná rada ocenila pokrok, ktorý SR dosiahla v príprave na členstvo. Potvrdila, že SR plní politické kritériá. Hospodárstvo Slovenska je považované za trhové, schopné odolať konkurencii v EÚ v strednodobom horizonte za predpokladu, že ekonomické a štrukturálne reformy budú dokončené. Delegácia EÚ vyjadrila presvedčenie, že SR bude schopná udržať krok s najpripravenejšími kandidátskymi krajinami na vstup do únie. Vyzvala SR, aby nezaostávala v upevňovaní makroekonomickej stability. Medzi oblasťami, ktoré si vyžadujú zvýšenú pozornosť uviedla fiskálnu konsolidáciu a zlepšovanie podnikateľského prostredia. Povzbudila Slovensko, aby pokračovalo v riešení vysokej nezamestnanosti a aj naďalej venovalo pozornosť problému rastu deficitu obchodného a bežného účtu. Delegácia EÚ ocenila pokrok dosiahnutý v harmonizácii legislatívy. Pripomenula potrebu zvýšenia úsilia v boji proti hospodárskej kriminalite. Z tohto pohľadu zdôraznila nevyhnutnosť posilňovania administratívnych kapacít. Bolo ocenené pripájanie

sa SR k akciám a spoločným pozíciám EÚ, vrátane boja proti terorizmu. Slovenská delegácia prispela do diskusie prezentáciou bilaterálnych vzťahov s Ukrajinou, ktoré sú podmienené slovenskými integračnými snahami do euroatlantických štruktúr a záujme SR prispievať k proeurópskej integrácii Ukrajiny.

Asociačná rada sa zhodla, že vzájomné bilaterálne vzťahy sa rozvíjajú intenzívne. Delegácia EÚ pozitívne zhodnotila prípravu na prijatie rozhodnutia o ďalšej liberalizácii obchodu so spracovanými poľnohospodárskymi výrobkami, prípravu ďalšieho kola rokovaní o liberalizácii v poľnohospodárskom obchode a uzatvorenie rokovaní k novým obchodným koncesiam pre ryby a rybacie výrobky. Delegácia EÚ privítala pokrok v rokovaní k Protokolu k Európskej dohode o uznávaní zhody (PECA).

Na požiadanie SR bola do programu Asociačnej rady zahrnutá aj problematika zákona o Maďaroch žijúcich v susedných krajinách (ZZM). Bola prezentovaná základná argumentácia Slovenska k ZZM z vecnej, personálnej a územnej pôsobnosti a extraterritoriálnych účinkov. EÚ bola o postojoch SR informovaná priebežne. Delegácia EÚ podporuje pokračovanie dialógu medzi SR a MR a hľadanie riešenia na bilaterálnej úrovni.

V Bruseli sa 3.7.2002 uskutočnilo 9. zasadanie Asociačného výboru SR-EÚ. Slovenskú delegáciu viedol štátny tajomník Ministerstva zahraničných vecí SR a hlavný vyjednávač s EÚ Ján Figel'. Delegáciu EÚ viedol Dirk Meganck, vedúci negociačného tímu pre SR z Generálneho riaditeľstva Európskej komisie pre rozširovanie.

Počas rokovania bola posúdená úroveň predstupovej prípravy SR v jednotlivých oblastiach, ako aj stav implementácie Európskej dohody. EÚ ocenila pokrok v oblasti harmonizácie legislatívy a posilňovaní administratívnych kapacít vo vzťahu k dôslednej implementácii novej legislatívy. Zároveň bolo vhodnou príležitosťou pre prezentáciu stanovisk obidvoch strán pred prípravou Pravidelnej správy EK o SR, v ktorej bola SR zaradená medzi kandidátske krajiny, s ktorými boli uzatvorené rokovania do konca roka 2002.

EÚ upozornila na tie oblasti, v ktorých vidí potrebu zvýšiť úsilie pre splnenie stanovených úloh predovšetkým v oblasti slobodného pohybu tovaru (nekompatibilita prijatého zákona o obchodných reťazcoch), v sociálnej oblasti (potreba schválenia antidiskriminačného zákona) a v oblasti plnenia politických kritérií (prijatie zákona o konflikte záujmov). V súvislosti s nedávnym schváleným zákonom o obchodných reťazcoch EÚ upozornila, že zákon je v rozpore s ustanoveniami Európskej dohody a požiadala slovenskú stranu o urýchlenu nápravu situácie. EÚ zvlášť ocenila prijatie zákona o štátnej službe a vytvorenie Úradu pre štátnu službu. Uskutočnením týchto opatrení sa podarilo ukončiť reformu štátnej služby.

V priebehu roka sa uskutočnili zasadania Asociačných podvýborov - pre poľnohospodárstvo a rybné hospodárstvo (v januári 2002) a pre hospodárske a menové otázky, pohyb kapitálu a štatistiku (v júni 2002). Účastníci zasadania podvýborov posúdili aktuálny stav plnenia ustanovení Európskej dohody v oblastiach spadajúcich do kompetencie podvýborov, konzultovali otvorené otázky a zrekapitulovali si úlohy, ktoré je potrebné splniť v období do ukončenia rokovaní o členstve SR v EÚ.

SR sa zúčastňovalo na aktivitách SZBP EÚ. Aktivity v rámci II. piliera EÚ sa sústreďovali na spoluprácu s EÚ v rozsahu, ktorý SR dovoľoval status kandidátskej krajiny EÚ. Slovensko preberalo a pripájalo sa k dokumentom SZBP (deklaráciám, spoločným pozíciám, stanoviskám EÚ, a pod.) a to v takom rozsahu, v akom ju EÚ vyzývala. Slovensko tak isto vyjadrovalo podporu spoločným pozíciám a stanoviskám únie na medzinárodných fórach.

SR pokračovalo v revízií medzinárodných zmlúv a vyhodnotení ich kompatibility s *acquis* tak, aby tento proces bol dokončený najneskôr k 1. januáru 2004.

Podpora sankčných režimov EÚ ako aj dodržiavanie európskych štandardov platných pre obchodovanie s citlivými položkami sú zo strany EÚ citlivo vnímané. V júli 2002 schválila NR SR Zákon o vykonávaní medzinárodných sankcií zabezpečujúcich medzinárodný mier a bezpečnosť (tzv. sankčný zákon) a Zákon o obchodovaní s vojenským materiálom. Uvedené právne normy vytvorili legislatívny rámec umožňujúci komplexnú implementáciu európskych sankčných režimov resp. procedúr pri obchodovaní s citlivými položkami, do vnútroštátneho prostredia SR.

SR bola v r. 2002 jedinou kandidátskou krajinou EÚ, ktorá sa zúčastňovala na aktivitách Spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ formou spoločnej akcie. Šlo o účasť v pozorovateľskej misii EÚ v krajinách bývalej Juhoslávie (European Union Monitoring Mission - EUMM). V októbri 2002 boli na základe výberového konania prijatí do ďalšej spoločnej akcie EÚ - policajnej misie v Bosne a Hercegovine (European Union Police Mission - EUPM) 4 príslušníci PZ SR.

Vyvíjali sa aktivity smerujúce k tomu, aby bol Európsky parlament inštitúciou podporujúcou rozšírenie EÚ. Jasnou demonštráciou tohto postoja bolo plenárne zasadnutie EP v Štrasburgu v dňoch 18.-20.11.2002, ktoré sa uskutočnilo za historicky prvej účasti poslancov národných parlamentov kandidátskych krajín, vrátane 13 poslancov NR SR a prijatie rezolúcie EP k rozširovaniu a stavu predstupovej prípravy v kandidátskych krajinách z 13.6. a 20.11.2002. Posilňovanie Misie SR pri ES a ZÚ SR v krajinách EÚ

V nadväznosti na schválenú koncepciu budovania siete ZÚ SR v zahraničí a uskutočnenú štruktúrnu zmenu Misie SR pri ES bola vo februári 2002 aktualizovaná "Rámcová koncepcia posilňovania administratívnych štruktúr z pohľadu rokovaní o vstupe SR do EÚ a členstva SR v EÚ v rezorte MZV na obdobie rokov 2001 – 2004". V rámci aktualizácie uvedenej rámcovej koncepcie bolo stanovené, že sa v roku 2002 zvýšil stav diplomatických pracovníkov na Misii SR pri ES v Bruseli z 23 na 27 pracovníkov, o 4 pracovníkov ústredných orgánov štátnej správy z MZV, MH, MP a MF SR.

V priebehu roka boli posilnené 4 ZÚ SR (Madrid, Paríž, Rim a Praha) o 1 diplomata, ktorí sa zaoberajú predovšetkým problematikou európskej integrácie. Stanovené úlohy sa podarilo splniť.

Hlavnými dokumentmi za hodnotené obdobie boli podkladové materiály pre medzivládnu konferenciu o pristúpení (21.3., 22.4., 11.6., 28.6., 29.7. a 24.10.), ako i pre bilaterálne rokovacie kolá s dánskym predsedníctvom a EK (4.11., 11.11., 26.11., 3.12. a 9.12.), ďalej "Návrh postupu koordinácie rozhodovacích procesov v štátnej správe v záležitostiach EÚ po podpísaní Prístupovej zmluvy SR – EÚ", prierezový materiál "Správa o stave prístupových rokovaní SR s EÚ a nosné úlohy z hľadiska plnenia negociačných záväzkov SR" a podklady pre pravidelnú Hodnotiacu správu EK za rok 2002.

Bezpečnostné otázky a odzbrojenie

- Deklarácia SR o prijatých opatreniach na národnej úrovni na budovanie a posilnenie dôvery v súvislosti s implementáciou a dodržiavaním záväzkov vyplývajúcich z Dohovoru o zákaze biologických zbraní
- Deklarácia SR týkajúca sa dodržiavania záväzkov vyplývajúcich z Dohovoru o zákaze chemických zbraní (v spolupráci s MH SR, ako národným orgánom SR pre kontrolu zákazu chemických zbraní)

- MZV SR v spolupráci s MH SR predložili Organizácii pre zákaz chemických zbraní (OPCW) v Haagu návrh dohody medzi OPCW a SR o výsadách a imunitách
- Národná správa SR k plneniu článku VI Zmluvy o nešírení jadrových zbraní (NPT) podľa záverečného dokumentu hodnotiacej konferencie NPT v roku 2000
- Deklarácia SR týkajúca sa dodržiavania záväzkov vyplývajúcich z Dohovoru o zákaze použitia, skladovania, výroby a transferu protipechotných mín a o ich zničení (Ottawský dohovor)
- Národná správa SR o implementácii Akčného programu OSN k potláčaniu nezákonného obchodovania s ručnými a ľahkými zbraňami vo všetkých jeho aspektoch
- Správa SR o vývoze a dovoze konvenčných zbraní pre Register OSN o konvenčných zbraňach
- Správa SR o vývoze, dovoze a prebytkoch ručných a ľahkých zbraní pre OBSE
- MZV SR predložilo vláde SR návrh na prijatie zásad pre transfery citlivých chemických a biologických tovarov, ktorý vláda schválila. Zásady boli vypracované Austrálskou skupinou, ktorej účastníckym štátom je aj SR, a odporúčané na prijatie účastníkmi ako aj nečlenskými štátmi Austrálskej skupiny
- MZV SR sa podieľalo na príprave a prijatí novely zákona č. 179/1998 Z.z. o obchodovaní s vojenským materiálom
- MZV SR sa podieľalo na príprave a prijatí zákona č. 26/2002 Z.z. o tovaroch dvojako použitia
- Ročný dotazník Kódexu správania sa OBSE; v spolupráci s MO SR (15. apríl 2002)
- Informácia o priebehu a výsledkoch 10. zasadnutia Ministerskej rady Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (Porto 6.12.-7.12.2002) - prerokované vo vláde 29.1.2003 - materiál vzatý na vedomie
- Správa o výsledkoch činnosti medzinárodných pozorovateľov vo voľbách do Národnej rady SR v roku 2002 - materiál bol schválený vládou SR 29.1.2003, úloha pre MV SR

Ďalšie dôležité dokumenty

- Návrh koncepcie bezpečnostného systému SR (prijaté uznesenie vlády SR č. 1098/2002)
- Návrh programu, organizačného a finančného zabezpečenia summitu predsedov vlád krajín CEFTA v novembri 2002 (prijaté uznesenie vlády SR č. 877/2002)
- Ročný národný program PRENAME na rok 2003 (prijaté uznesenie vlády SR č. 994/2002)
- Správa o summite NATO v novembri roku 2002 v Prahe, Česká republika (materiál vláda SR vzala na vedomie dňa 27.11.2002 v bode C a materiál o začatí prístupových rozhovorov SR o členstve v Organizácii Severoatlantickej zmluvy bol schválený uznesením vlády SR č. 1310/2002)
- Medzinárodný dohovor o potláčaní financovania terorizmu (prijaté uznesenie vlády SR č. 543/2002)
- Správa o implementácii Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov v SR (materiál nebol predložený na rokovanie vlády, prebieha rozporové konanie)

A1.2

MZV SR nemalo úlohy v Pláne legislatívnych úloh vlády SR na rok 2002.

Prehľad všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných MZV SR v roku 2002:

1. výnos MZV SR č. 158.170-2/2002, ktorým sa ustanovujú krízové oblasti na účely príplatku za štátnu službu a verejnú službu v krízovej oblasti
 - podpísaný ministrom ZV dňa 27. marca 2002
 - nadobudol platnosť dňa 27. marca 2002
 - nadobudol účinnosť dňa 1. apríla 2002
2. výnos MZV SR o rozsahu štandardného vybavenia bytu
 - podpísaný ministrom ZV dňa 3. júla 2002
 - nadobudol platnosť dňa 3. júla 2002
 - nadobudol účinnosť dňa 15. júla 2002
3. opatrenie MZV SR č. 115.541/2002 o platových reláciách
 - podpísaný ministrom ZV dňa 30. mája 2002
 - nadobudol platnosť dňa 30. mája 2002
 - nadobudol účinnosť dňa 1. júna 2002
4. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 707/2002 Z. z., ktorým sa vyhlasujú medzinárodné sankcie zabezpečujúce medzinárodný mier a bezpečnosť
 - schválené vládou dňa 11. decembra 2002
 - nadobudlo platnosť dňa 20. decembra 2002
 - nadobudlo činnosť dňa 20. decembra 2002

A1.3

A) Príjmy

V roku 2002 bol schválený rozpočet príjmov kapitoly MZV SR vo výške 106 400 tis. Sk. Rozpočet príjmov bol upravený v priebehu roka rozpočtovými opatreniami MF SR na 272 221 tis. Sk a skutočne boli splnené (vrátane mimorozpočtových príjmov) v sume 293 768 tis. Sk, na 107,9 %.

Schválený rozpočet príjmov MZV SR bol zvýšený rozpočtovými opatreniami MF SR o 165 821 tis. Sk, čo predstavuje prostriedky získané z prevodu majetku štátu v správe MZV SR.

B) Výdavky

Schválený rozpočet výdavkov vo výške 2 382 140 tis. Sk bol rozpočtovými opatreniami v priebehu roka 2002 upravený MF SR na 2 509 511 tis. Sk a skutočne bol čerpaný v objeme 2 478 966 tis. Sk na 98,8 % k upravenému rozpočtu.

B.1) Bežné výdavky

Schválený rozpočet bežných výdavkov vo výške 2 028 275 tis. Sk bol rozpočtovými opatreniami MF SR upravený na 2 139 209 tis. Sk a skutočne bol čerpaný v sume 2 122 369 tis. Sk na 99,2 %.

V rámci bežných výdavkov bol schválený rozpočet na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania (OOV) v kategórii 610 vo výške 888 396 tis. Sk, upravený na 876 026 tis. Sk a bol čerpaný v sume 864 511 tis. Sk, na 98,7 %.

V kategórii 620 – poisťovné a príspevok zamestnávateľa do poisťovní a Národného úradu práce bol schválený rozpočet vo výške 70 216 tis. Sk, upravený bol na 60 461 tis. Sk a čerpaný vo výške 60 375 na 99,9%.

Schválený rozpočet na tovary a ďalšie služby v kategórii 630 vo výške 818 263 tis. Sk, upravený na 904 261 tis. Sk bol čerpaný v sume 899 309 tis. Sk na 99,5 %.

Schválený rozpočet na bežné transfery v kategórii 640 vo výške 251 400 tis. Sk, upravený na 298 461 tis. Sk bol čerpaný v sume 298 174 tis. Sk na 99,9 %.

B.2) Kapitálové výdavky

Schválený rozpočet kapitálových výdavkov vo výške 353 865 tis. Sk bol rozpočtovými opatreniami MF SR upravený na 370 302 tis. Sk a bol skutočne čerpaný v objeme 356 597 tis. Sk, na 96,3 %.

Schválený rozpočet kapitálových výdavkov v kategórii 710 – obstarávanie kapitálových aktív v sume 353 865 tis. Sk bol upravený na 366 259 tis. Sk a bol vyčerpaný vo výške 352 554 tis. Sk na 96,3% k upravenému rozpočtu.

V rámci záväzných ukazovateľov na rok 2002 nebol schválený rozpočet v kategórii 720 – kapitálové transfery. Rozpočtovými opatreniami MF SR bol rozpočet upravený vo výške 4 043 tis. Sk a bol čerpaný na 100 %.

C) Programové rozpočtovanie MZV SR v roku 2002

V roku 2002 bol rozpočet MZV SR čiastočne programovo rozpočtovaný, a to prostredníctvom podprogramu MZV SR v rámci medzirezortného programu v gestorstve Ministerstva obrany SR - PRENAME.

Schválený rozpočet v podprograme MZV SR - PRENAME vo výške 53 527 tis. Sk bol čerpaný v sume 46 963 tis. Sk, na 87,7 %.

Program bol zameraný na uskutočnenie a komplexnú koordináciu aktivít podporujúcich prípravu SR na podmienky členstva v NATO. Vychádza z Programu zabezpečenia prípravy SR na členstvo v NATO (PZ PRENAME), ktorý bol schválený vládou SR uznesením č. 480 z 9.6.1999, a jeho každoročnej aktualizácie, ktorú vláda SR prijíma v podobe Ročného národného programu prípravy SR na členstvo v NATO.

Cieľ podprogramu MZV SR - PRENAME: Podporiť a zabezpečiť vstup a následné plnohodnotné členstvo Slovenskej republiky v Severoatlantickej aliancii, čím dôjde k naplneniu dlhodobej strategickej priority zahraničnej politiky Slovenskej republiky vyjadrenej v Programovom vyhlásení vlády SR z decembra 1998.

[Plnenie rozpočtu kapitoly MZV SR v roku 2002 podľa ekonomickej a funkčnej klasifikácie \(v tis. Sk\)](#)

A1.4

A1.4.1 Počet zamestnancov

Ústredie 478 z toho 370 v štátnej službe a 108 vo verejnej službe. Riadiaci: 100

Zahraničie 695 z toho 377 v štátnej službe a 318 vo verejnej službe. Riadiaci: 84

Spolu: 1 173 z toho 647 v štátnej službe a 426 vo verejnej službe. Riadiaci: 184

A1.4.2

Kvalifikačná štruktúra sa štatisticky nesleduje. Vekový priemer v ústredí je 39 rokov.

A1.4.3

Počet zamestnancov, ktorí uzavreli pracovný pomer: 37, z toho vládnych stážistov: 9

Počet zamestnancov, ktorí ukončili služobný pomer: 39, z toho vládny stážista: 1

A1.4.4.

V roku 2002 Osobný úrad MZV SR pri vzdelávacích aktivitách vychádzal z nového právneho prostredia a to v zmysle zákona č. 312/2001 o štátnej službe a zákona č. 311/2001 o verejnej službe. Oba uvedené zákony nielenže podstatným spôsobom modifikovali postavenie zamestnancov ministerstva ZV, ale zaviedli do praxe novú koncepciu prípravy, ďalšieho odborného vzdelávania či prehlbovania kvalifikácie a osobnostných zručností personálneho rozvoja diplomatického a administratívno-technického personálu rezortu. Nová koncepcia predstavuje komplexný systém celoživotného vzdelávania zamestnancov ministerstva, prakticky od ich nástupu, cez jednotlivé stupne ich profesionálnej dráhy, až po vzdelávanie riadiacich zamestnancov. MZV SR v tejto súvislosti organizuje pre svojich zamestnancov interné a externé vzdelávacie aktivity podľa aktuálnych potrieb rezortu.

Ku konkrétnym vzdelávacím aktivitám, ktoré napomáhali k zvyšovaniu kvalifikácie zamestnancov ministerstva patria v akademickom roku 2002/2003 predovšetkým interné jazykové kurzy anglického jazyka pre mierne pokročilých, stredne pokročilých a pokročilých (tzv. diplomatická angličtina), francúzskeho jazyka pre mierne pokročilých a nemeckého jazyka pre začiatocníkov a stredne pokročilých. Zvyšovaniu jazykovej úrovne zamestnancov MZV SR je venovaná stála pozornosť už niekoľko rokov a v tomto zmysle je jazykové vzdelávanie realizované v spolupráci so štátnymi jazykovými školami, či kultúrnymi inštitútmi zahraničných zastúpení na Slovensku (napr. Goetheho inštitút, Francúzsky inštitút).

V nadväznosti na požiadavku zamestnancov bol zorganizovaný tiež druhý ročník jazykového kurzu

“Aktuálne problémy s používaním slovenského jazyka pri spracovaní agendy MZV SR”

Zároveň osobný úrad v súlade s potrebami MZV SR zabezpečuje pre svojich zamestnancov účasť na odborných seminároch, konferenciách organizovaných vzdelávacími inštitúciami v SR (napr. semináre o

ochrane osobných údajov, semináre venované novelizáciám zákonov, semináre v oblasti personálneho manažmentu, otázky mzdových náležitostí, služby súvisiace s autoprevádzkou). Uvádza sa, že vyššie uvedené interné jazykové kurzy a odborné organizované v SR boli hradené zamestnávateľom v plnej výške, t.j. MZV SR znášalo finančné náklady súvisiace so zvyšovaním kvalifikácie svojich zamestnancov.

Okrem vzdelávacích aktivít realizovaných v SR participovalo MZV SR aj na externých zahraničných študijných pobytov. V roku 2002 sa 79 zamestnancov zúčastnilo zahraničných študijných pobytov na diplomatických akadémiách, inštitútoch medzinárodných vzťahov a podobných vzdelávacích inštitúciách ministerstiev zahraničných vecí v európskych i mimoeurópskych krajinách, resp. zúčastnili sa na odborných seminároch, kurzoch, výcvikových programoch, stážach a pod. V rámci týchto aktivít sa realizovalo 38 krátkodobých (do 1 mesiaca) študijných pobytov (57 zamestnancov); 9 strednodobých (do 3 mesiacov – 14 zamestnancov) a 8 dlhodobých (nad 3 mesiace študijných pobytov) (8 zamestnancov). Uvedené vzdelávacie programy boli zamerané predovšetkým na problematiku európskej integrácie a medzinárodno - ekonomickú spoluprácu, bezpečnostné otázky, medzinárodné právo, ako aj problematiku diplomatickej praxe a výučbu cudzích jazykov. Finančné náklady súvisiace so zahraničnými študijnými aktivitami zamestnancov MZV SR boli zväčša hradené zahraničnou stranou, naše ministerstvom participovalo najmä na cestovných nákladoch, vyplácaní diét, príp. nákladoch na ubytovanie.

A1.5

A1.5.1

MZV SR intenzívne spolupracovalo s ostatnými rezortmi vlády SR, pričom osobitne intenzívna, ako i veľmi úspešná, bola spolupráca s MF SR, MP SR, MDPaT SR, ako i s ďalšími inštitúciami, napr. s Protimonopolným úradom SR. Išlo sa najmä o organizácie, ktoré v oblasti svojej špecializácie presne definovali národné záujmy SR a teda boli pre MZV dôležitými dodávateľmi vstupov. Vzhľadom na komplikovanosť a dynamiku záveru negociačného procesu došlo k tesnej a obojsmernej spolupráci týchto orgánov s MZV. V rámci prípravy SR na členstvo v EÚ MZV SR spolupracovalo s ÚV SR, KP SR a NR SR.

Najčastejšia spolupráca s ďalšími organizáciami:

- Európska únia, ako dodávateľ a tiež odberateľ výstupov MZV SR
- Organizácia Spojených národov, ako odberateľ výstupov MZV SR a tiež ako dodávateľ výstupov pre MZV SR
- Organizácia pre zákaz chemických zbraní, ako odberateľ výstupov MZV SR a tiež ako dodávateľ výstupov pre MZV SR
- Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe, ako odberateľ výstupov MZV SR
- Austrálska skupina, ako dodávateľ výstupov pre MZV SR a odberateľ výstupov MZV SR
- Wassenaarske usporiadania (režim kontroly exportu biologických a chemických látok a tovarov a technológií dvojakého použitia), ako dodávateľ výstupov pre MZV SR a odberateľ výstupov MZV SR
- Skupina jadrových dodávateľov (NSG), ako dodávateľ výstupov pre MZV SR a odberateľ výstupov MZV SR
- MO SR, ako odberateľ a tiež dodávateľ výstupov pre MZV SR
- MH SR, ako odberateľ a tiež dodávateľ výstupov pre MZV SR
- Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku, ako odberateľ výstupov MZV SR

MO SR - ako odberateľ výstupov (zahraničnopolitické stanoviská), dodávateľ výstupov (vojensko-technické informácie), resp. ako organizácia spolupracujúca na prierezových otázkach;

MV SR - ako dodávateľ výstupov (čiastkové témy) a ako organizácia spolupracujúca na prierezových otázkach (zabezpečenie činnosti medzinárodných pozorovateľov na voľbách do NR SR v r. 2002

OBSE - ako odberateľ a dodávateľ výstupov MZV SR

Slovenská spoločnosť pre zahraničnú politiku - ako odberateľ výstupov MZV SR

Na prierezových otázkach spolupracoval Medzinárodno - právny odbor najmä s Ministerstvom spravodlivosti SR. Odberateľmi výstupov Odboru ľudských práv boli hlavne OSN, Rada Európy, OBSE, ESĽP.

Na prierezových otázkach spolupracoval tento odbor najmä s Ministerstvom spravodlivosti SR, Úradom vlády SR - sekciou ľudských práv a Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Konzulárny odbor na prierezových otázkach spolupracoval najmä s Ministerstvom spravodlivosti SR, Ministerstvom vnútra SR a Ministerstvom dopravy, pošt a telekomunikácií SR.

Odberateľmi výstupov tohoto odboru sú hlavne ÚHCP, Mиграčný úrad a regionálne pobočky zdravotných poisťovní.

Legislatívno - organizačný odbor na prierezových otázkach spolupracoval najmä s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MZV SR spolupracovalo v roku 2002 s Ministerstvom financií SR, ktoré ako zriaďovateľ riadilo a metodicky usmerňovalo prácu na vypracúvaní rozpočtu rezortu. MZV SR, v zmysle zákona č. 303/1995 Z.z.

predkladalo MF SR v určených lehotách požadované údaje o hospodárení a stave majetku a záväzkov pre potreby zostavenia štátneho rozpočtu, štátneho záverečného účtu a zúčtovanie finančných vzťahov so štátnym rozpočtom.

V roku 2002 poskytlo MZV SR Ministerstvu školstva SR, na základe ich požiadavky, poradenskú službu v oblasti účtovníctva.

V roku 2002 poskytlo MZV SR príspevky (bežné transfery) dvom príspevkovým organizáciám

v zriaďovateľskej pôsobnosti MZV SR, a to Slovenskému inštitútu medzinárodných štúdií a Správe

účelových zariadení. Príspevkovým organizáciám sú poskytované transfery zo štátneho rozpočtu

prostredníctvom rozpočtu kapitoly MZV SR vždy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný

rozpočtový rok a v súlade s rozpisom záväzných limitov MZV SR stanovených Ministerstvom financií SR. Ich

použitie vychádza z činnosti organizácií v súlade s ich zriaďovacími listinami a dohodami uzatvorenými s

MZV SR o viazanosti poskytnutého transferu. Transfery príspevkovým organizáciám sú poskytované

štvrťročne. Ich skutočné čerpanie podlieha zúčtovaniu finančných vzťahov so štátnym rozpočtom za

príslušný rozpočtový rok.

Osobný úrad najčastejšie spolupracoval s Úradom pre štátnu službu, s Ministerstvom financií SR a s

Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Ministerstvo zahraničných vecí SR (osobný úrad a

legislatívny odbor) spolupracuje s vyššie uvedenými ústrednými orgánmi pri legislatívnych zmenách

pracovnoprávných predpisov. Ide hlavne o Zákonník práce, zákon o štátnej službe a zákon o verejnej

službe. MZV SR informuje a rokuje s Úradom pre štátnu službu (gestor zákona o štátnej službe) a s

Ministerstvom práce sociálnych vecí a rodiny SR (gestor zákona o verejnej službe a Zákonníka práce) o

špecifikách, ktoré je potrebné do týchto zákonov zapracovať. Úlohou nášho rezortu bolo a je do vyššie uvedených zákonov doplniť všetky možné špecifiká činnosti "zahraničnej služby". V súčasnosti MZV SR v navrhovanej novele zákona o štátnej službe, ktorá by mala platiť od 1.1.2004, odstránil zásadné rozpory na rokovaniach s Úradom pre štátnu službu.

S Ministerstvom financií SR osobný úrad rokuje a spolupracuje pri tvorbe systemizácie na príslušný rozpočtový rok a rozpočtu v oblasti plátov a povinných odvodov do poisťovní (zdravotné poisťovne, sociálna poisťovňa, Národný úrad práce).

Ďalej Ministerstvo zahraničných vecí (osobný úrad a legislatívny odbor) úzko spolupracovalo s Ministerstvom práce sociálnych vecí a rodiny SR pri tvorbe osobitnej IV. časti zákona o cestovných náhradách (náhrady za školené, náhrady za liečebné výdavky, cestovné náhrady a pod.).

V súvislosti so zabezpečovaním vzdelávacieho procesu a vzdelávacích aktivít zamestnancov ministerstva sa Oddelenie rozvoja ľudských zdrojov OSUR zameriavalo v roku 2002 najmä na spoluprácu so vzdelávacími inštitútmi (slovenskými i zahraničnými). Taktiež pomerne častá bola komunikácia a spolupráca so ZÚ SR v zahraničí, resp. so zahraničnými veľvyslanectvami akreditovanými v Slovenskej republike, resp. vo Viedni a Prahe. Dôležitou súčasťou práce OSUR – ORLZ bola spolupráca s Úradom pre štátnu službu (Odbor vzdelávania) a s Úradom vlády SR (Odboru komunikácia a integračnej stratégie). Uvedené odborné útvary UPSS SR a ÚV SR majú v pôsobnosti celoslovenské vzdelávanie štátnych zamestnancov, z tohto dôvodu bolo MZV SR-OSUR aj odberateľom a dodávateľom informácií (t.j. výstupov).

Vychádzajúc aj zo skutočnosti, že MZV SR sa aj v roku 2002 podieľalo na odbornej príprave potencionálnych ľudských zdrojov pre potreby nášho rezortu, bol Osobný úrad – ORLZ odberateľom výstupov, ale i dodávateľom výstupov pre slovenské vysoké školy a slovenské univerzity. V tejto oblasti spolupracuje MZV SR s vybranými vysokými školami a univerzitami, ktorých absolventi môžu nájsť uplatnenie v zahraničnej službe. Ide najmä o Fakultu politických vied a medzinárodných vzťahov a Právnickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, Ústav medzinárodných vzťahov a aproximácie práva právnickej fakulty Univerzity Komenského Bratislava, Právnickú fakultu v Trnave, Fakultu medzinárodných vzťahov Ekonomickej fakulty v Bratislave, Filozofickú fakultu UK v Bratislave a Filozofickú fakultu UKF v Nitre.

A1.5.2

Spolupráca s ďalšími organizáciami priaznivo ovplyvňovala schopnosť kooperácie a nadrezortného pohľadu nielen MZV, ale celej štátnej správy. Schopnosť priamej komunikácie a medzirezortnej spolupráce bude v rozhodovacom procese v oblasti európskej politiky SR nutnosťou.

Neboli zaznamenané aktivity zo strany iných orgánov, či existencia legislatívnych podmienok, ktoré by činnosť osobitne komplikovali, či osobitne zlepšovali podmienky pre ňu.

V zmysle zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám, s účinnosťou od 1.1.2001, MZV SR poskytovalo informácie častokrát vo veľkom rozsahu (aj za 5-7 rokov). Vzhľadom na nedostatočné personálne vybavenie z titulu plnenia úloh vyplývajúcich z citovaného zákona v konečnom dôsledku spracovanie požadovaných informácií v podstatnej miere negatívne ovplyvňuje plnenie základných pracovných činností zamestnancov.

Na činnosť osobného úradu počas roka 2002 mali výrazný vplyv legislatívne normy v oblasti pracovnoprávných predpisov. Je možné konštatovať, že hlavne zákon o štátnej službe v súčasnej podobe nevyhovuje pre náš rezort, v roku 2002 nepriaznivo ovplyvňoval činnosť nielen osobného úradu ale všetkých riadiacich útvarov. Problém vznikal hlavne pri pohybe štátnych zamestnancov z ústredia do zahraničia a opačne (obsadzovanie miest predstavených ale aj ostatných pracovných pozícií). Vzhľadom na to, že náš rezort nemá schválený osobitný zákon o zahraničnej službe, je snahou MZV SR v roku 2003 vyriešiť problémové oblasti zahraničnej služby v personálnej oblasti hlavne v novele zákona o štátnej službe. Na úrovni Úradu pre štátnu službu, ako gestora zákona o štátnej službe, sme základné rozpory odstránili. Legislatívny proces bude potrebné sledovať do konca, aby novela zákona obsahovala nami navrhované zmeny, ktoré by mali činnosť nášho rezortu v personálnej oblasti pozitívne ovplyvniť. Činnosť Oddelenia rozvoja ľudských zdrojov – OSUR v nadväznosti na vzdelávacie aktivity, resp. iné činnosti, ktoré v rámci osobného úradu vykonáva, boli v roku 2002 ovplyvnené najmä zákonom č. 312/2001 o štátnej službe a v tejto súvislosti ovplyvnené aj pokynmi Úradu pre štátnu službu SR, v gescii ktorého je predmetný zákon. Úrad pre štátnu službu, ako ústredný orgán štátnej správy s kompetenciami na reformu štátnej služby, takto ovplyvňuje i činnosť Osobného úradu – Oddelenia rozvoja ľudských zdrojov. Na otázku, či ide o výrazne priaznivé alebo výrazne nepriaznivé ovplyvňovanie činnosti ORLZ – OSUR nevieme dať odpoveď.

A1.5.3

Bude potrebné zlepšiť informačné prepojenie pre zasielanie správ v oblasti SZBP.

Do budúcnosti možno podporiť prax stáží, resp. výmenných pobytov pracovníkov európskych útvarov MZV a ostatných ústredných orgánov štátnej správy.

Máme za to, že v činnosti nášho rezortu je potrebná úzka spolupráca všetkých riadiacich útvarov pri legislatívnych zmenách pracovnoprávných predpisov a ostatných predpisov týkajúcich sa zahraničnej služby.

A1.6

Prehľad 20, elektronickou formou najčastejšie žiadaných informácií podľa Zákona o slobodnom prístupe k informáciám

- 1./ Informácie o vízach do jednotlivých krajín
(odkaz na na webovú stránku MZV SR - časť "Turistické a užitočné informácie o štátoch sveta)
- 2./ Adresy veľvyslanectiev v SR a ZÚ SR
(web MZV SR - "Diplomatické misie")
- 3./ Práca "Euroúradníka"
(odkaz na www.europa.sk alebo www.europa.eu.int a www.eujobs.sk)
- 4./ Práca na MZV SR
(odkaz na www.upss.sk)

- 5./ Štátne občianstvo
(odkaz na webovú stránku MV SR www.minv.sk alebo na Sekciu verejnej správy MV SR, Odbor matrik a štátneho občianstva, 812 72 Bratislava, Drieňová 22)
- 6./ Sobáš s cudzím štátnym príslušníkom
(potrebné doklady - matrika, resp. príslušný ZÚ)
- 7./ Podmienky pre získanie prac. povolení a prac. víz do krajín EÚ
(odkaz na jednotlivé ZÚ týchto krajín)
- 8./ Problematika zahraničných Slovákov
(odkaz na web MZV SR - kolonka " Slováci v zahraničí")
- 9./ Dokumenty a zákony
(odkaz na www.zbierka.sk resp. jaspi.justice.gov.sk)
- 10./ Legalizácia dokladov
(odkaz na Konzulárny odbor - legalizačné oddelenie - stránkové hodiny)
- 11./ Bezpečnosť cestovania
(webová stránka MZV SR - "Aktuality")
- 12./ Adresy inštitúcií
(webová stránka MZV SR- "linky")
- 13./ Informácie k EÚ a NATO
(web. MZV SR - odkaz na kolonku "SR a EÚ" resp. "SR a NATO")
- 14./ Vybavenie dlhodobého pobytu v SR
(odkaz na zákon 48/2002 Z.z. o pobyte cudzincov)
- 15./ Obchodné kontakty v zahraničí
(odkaz na MH SR, resp. Slovenskú obchodnú a priemyselnú komoru www.sopk.sk resp. SARIO)
- 16./ Aktivity MZV SR
(zriaďovanie veľvyslanectiev, webová stránka, možnosť voliť v zahraničí, infozákon a pod.)
- 17./ Práca na ZÚ SR
(upozornenie na dvojrôčnú prax v ústredí, odkaz na www.upss.sk)
- 18./ Platnosť vodičských preukazov v zahraničí
(upozornenie na možnosť urobiť si medzinárodný vodičský preukaz)
- 19./ Colné otázky
(odkaz na www.colnasprava.sk)
- 20./ Zrušenie vízového režimu s Veľkou Britániou
(odkaz na termín 1.5.2004 - vstup SR do EÚ)

A2 Údaje za prebiehajúci rok 2003

ZAMERANIA ZAHRANIČNEJ POLITIKY SR NA ROK 2003

Základné priority zahraničnej politiky Slovenskej republiky na rok 2003 vychádzajú z Programového vyhlásenia vlády prijatého NR SR v novembri 2002 a predstavuje ich realizácia ďalších krokov smerom k definitívnemu zavŕšeniu integrácie a vytváranie podmienok pre efektívne pôsobenie v integračných zoskupeniach, ďalší rozvoj vzťahov so susednými krajinami a cezhraničná spolupráca. Významnú súčasť slovenskej zahraničnej politiky bude predstavovať jej ekonomická dimenzia a dôraz na ďalšiu optimalizáciu a profesionalizáciu zahraničnej služby.

Rok 2003 predstavuje kvalitatívne novú situáciu. Integračné úspechy v roku 2002 položili základ pre prechod slovenskej zahraničnej politiky do novej etapy.

Rok 2003 bude v prvom rade rozhodujúci pre úspešné zavŕšenie začlenenia Slovenskej republiky do euroatlantických integračných zoskupení. Naším hlavným cieľom preto bude plná koncentrácia na záverečné úlohy - prístupové rokovania v rámci NATO a dosiahnutie čo najrýchlejšieho schválenia členstva Slovenskej republiky v národných parlamentoch členských štátov NATO. Podobne nás čaká ratifikačný proces v krajinách EÚ a domáce referendum, v ktorom sa naši občania vyjadrí k členstvu Slovenskej republiky v únii.

Súčasne integrácia otvára nové dimenzie pre realizáciu slovenských zahraničnopolitických cieľov. Ak bola doposiaľ integrácia prioritne cieľom zahraničnej politiky, postupne sa z nej stáva jej nástroj. Popri tradičných nástrojoch zahraničnej politiky - multilaterálnej a bilaterálnej diplomacii - tak Slovenská republika získava nový prostriedok realizácie zahraničnopolitických cieľov, ktorým je pôsobenie v integračných zoskupeniach. Na prvý pohľad ide aj v prípade EÚ a NATO o multilaterálnu diplomaciu, táto je však modifikovaná spojeneckým charakterom týchto integračných zoskupení, ktorý sa odvíja zo skutočnosti, že NATO a EÚ nepredstavujú len spoločenstvo záujmov, ale aj spoločenstvo hodnôt.

Cieľom zahraničnej politiky Slovenskej republiky v oblasti európskej integrácie v roku 2003 bude ukončiť prístupový proces a pokračovať v príprave na členstvo tak, aby Slovenská republika bola schopná zapojiť sa do činnosti EÚ od dátumu podpisu prístupovej zmluvy v rozsahu, v akom jej to bude umožnené. Tu je však potrebné mať na zreteli, že nosná časť etablovania sa na podmienky EÚ sa zo zahraničnopolitickej roviny prenesie do vnútroštátnej. Zodpovednosť zahraničnej politiky v tomto smere bude cielená na zabezpečenie procesu ratifikácie prístupovej zmluvy v jednotlivých členských štátoch a na zabezpečenie efektívneho zastúpenia Slovenskej republiky v európskych inštitúciách. Politický dialóg sa bude ďalej transformovať na štandardný dialóg prebiehajúci medzi členskými krajinami EÚ.

Začiatkom roka 2003 sa naša pozornosť sústreďí na finalizáciu Zmluvy o prístupí. Samotný podpis zmluvy by sa mal uskutočniť 16. apríla 2003 v Aténach. Po podpise zmluvy začne ratifikačný proces. Očakáva sa, že tento proces bude zdĺhavý a v niektorých krajinách procedurálne komplikovaný. Z tohto dôvodu bude musieť Slovenská republika viesť intenzívnu komunikáciu so všetkými relevantnými politickými subjektami v členských krajinách EÚ.

Pred ratifikáciou Zmluvy o prístupí prebehne referendum o vstupe Slovenskej republiky do EÚ. Vzhľadom na dlhodobú vysokú podporu slovenského obyvateľstva vstupe do EÚ je predpoklad, že referendum bude úspešné. Diskusia, ktorá bude referendu predchádzať, si vyžiada širokú prípravu a fundovanú argumentáciu zo strany politických predstaviteľov a odbornej verejnosti. MZV SR bude

aktívne vstupovať do tejto diskusie aj vzhľadom na svoje doterajšie postavenie v negociačnom procese, ako aj koordinačnú úlohu po vstupe.

V období od podpisu zmluvy do vstupu bude kľúčovou úlohou prispôbenie systému fungovania štátnej správy v záležitostiach EÚ tak, aby mohla byť po vstupe do únie efektívne zabezpečovaná účasť Slovenskej republiky v jej rozhodovacích procesoch. Už postavenie Slovenskej republiky ako pozorovateľa po podpise zmluvy poskytne priestor pre aktívne presadzovanie záujmov Slovenskej republiky v štruktúrach EÚ a umožní v dostatočnom predstihu zaviesť a osvojiť si procedúry, ktoré po vstupe umožnia efektívne fungovanie Slovenskej republiky ako členskej krajiny.

Jednou z priorit zahraničnej politiky Slovenskej republiky vo vzťahu k EÚ v budúcom roku bude aktívna účasť na diskusiách o budúcnosti EÚ s cieľom hájiť záujmy Slovenskej republiky pri príprave návrhu ústavnej zmluvy EÚ v Konvente o budúcnosti Európy, ktorý by mal svoju činnosť ukončiť v júni 2003 a následne na medzivládnej konferencii, ktorá by mala ústavnu zmluvu schváliť. Budeme sa usilovať, aby nasledujúca medzivládna konferencia bola zvolaná tak, aby sa jej Slovenská republika mohla zúčastniť už ako plnoprávny člen.

Po obdržaní pozvánky na pražskom summite NATO sa Slovenská republika prakticky ocitla na prahu Severoatlantickej aliancie. Po začatí prístupových rokovaní, ktorých ukončenie je naplánované na marec 2003, bude nevyhnutné koncentrovať úsilie na plnenie Ročného národného programu PRENAME 2003. Od týchto okolností bude závisieť i úspešnosť následného ratifikačného procesu v národných parlamentoch členských krajín NATO po podpísaní prístupových protokolov. Za účelom bezproblémovej ratifikácie nášho vstupu bude dôležitá diplomatické pôsobenie Slovenskej republiky v členských krajinách NATO, predovšetkým jeho parlamentná dimenzia. Po úspešnom zvládnutí prístupových rokovaní s tímom NATO bude potrebné dobudovanie misie Slovenskej republiky pri NATO a jej postupné transformovanie na stálu delegáciu, ako aj nárast objemu činnosti vyplývajúceho z otvorenia de facto všetkých výborov NATO aj pre Slovenskú republiku.

Osobitnú dimenziu vstupu SR do NATO tvorí informovanie verejnosti o cieľoch a princípoch NATO, jej politike a úlohách. V priebehu dvoch minulých rokov sa vďaka aktívnej práci vlády s verejnosťou, ktorú podporoval významne aj mimovládny sektor, podarilo doceliť stabilnú výše 50% podporu obyvateľstva vstupu SR do NATO. Po pražskom summite podpora občanov pre vstup SR do NATO klesla z viacerých dôvodov - uspokojenie politikov aj občanov z pozvania v Prahe, zhoršovanie situácie v Iraku s možnosťou vojenského zásahu, nárast aktivít KSS a občianskych aktivistov na vypísanie referenda o vstupe SR do NATO, ktoré vláda aj NR SR odmietli vypísať. Konanie referenda v čase vrcholiacich prístupových rozhovorov má negatívne zahraničnopolitické implikácie. Preto MZV SR v rámci Vládneho výboru pre prípravu SR na členstvo v NATO (PRENAME) bude tejto problematike venovať osobitnú pozornosť s cieľom opätovne posilniť podporu verejnosti pre vstup SR do NATO a ukončiť úspešne prístupový proces. V súvislosti s výsledkami summitu NATO a summitu EAPC stojí pred Slovenskou republikou úloha adaptácie a posilnenia euroatlantického partnerstva, Partnerského akčného plánu proti terorizmu a spôsob príspevku do Pražského záväzku spôsobilostí a v rámci neho i do síl rýchlej reakcie NATO. V rámci prebiehajúcej reformy ozbrojených síl - Model 2010 - sa musí klásť dôraz na vytvorenie armády, ktorá bude môcť byť účinne nasadená pri obrane proti terorizmu a prispieje k budovaniu nových aliančných spôsobilostí.

Po podpise Protokolu k Severoatlantickej zmluve o prístupení Slovenskej republiky bude Slovenskej republike, so štatútom pozorovateľa, otvorená väčšina výborov a skupín NATO. Až do získania plného členstva v NATO bude mať Slovenská republika možnosť účasťou na práci NATO zvýšiť svoju pripravenosť plne prevziať všetky záväzky a povinnosti vyplývajúce z členstva v NATO, prispôsobiť svoje rozhodovacie mechanizmy a pripravovať kvalifikovaný personál pre prácu v štruktúrach NATO.

V roku 2003 sa v Slovenskej republike začne tiež proces prípravy usporiadania zasadnutia Parlamentného zhromaždenia NATO, ktoré sa uskutoční v máji 2004 v Bratislave, len niekoľko dní pred summitom NATO. Jeho úspešné zvládnutie bude pre Slovenskú republiku politicky veľmi dôležité. Veľmi dôležitou otázkou bude i naďalej práca s verejnou mienkou s cieľom zvýšenia podpory obyvateľstva pre vstup Slovenskej republiky do NATO.

V rámci tradičnej multilaterálnej diplomacie bude naďalej prioritné miesto zastávať Organizácia spojených národov, na pôde ktorej sa Slovenská republika bude v roku 2003 aktívne angažovať v otázkach medzinárodného mieru a bezpečnosti pokračujúcou účasťou v mierových operáciách OSN ako predpokladu pre získanie členstva v BR OSN na funkčné obdobie 2006-2007, ako aj v problematike medzinárodného práva podporou jeho kodifikácie, pokrokového rozvoja a posilňovania mierového urovnávania medzinárodných sporov. V roku 2003 bude rezort MZV SR venovať mimoriadnu pozornosť otázkam odzbrojenia a kontroly zbrojenia, ako aj ďalšiemu zabezpečeniu účasti Slovenskej republiky v multilaterálnych kontrolných režimoch exportu.

V rámci Európy budeme klásť dôraz na ďalší rozvoj spolupráce v rámci Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe a Rady Európy, ktorých priestor vidíme v oblasti preventívnej diplomacie, kooperatívnej bezpečnosti a posilňovaní dôvery v rámci "širšej Európy" presahujúcej hranice dnešnej európskej a euroatlantickej integrácie. Slovenská republika sa bude aktívne zasadzovať o plnenie Deklarácie Ministerskej rady OBSE reagujúcej na zmenu, ktorá sa zameriava na potrebu adaptácie OBSE na zmenené bezpečnostné podmienky a na hľadanie nástrojov proti novým výzvam. Slovenská republika sa zapojí aj do plnenia úloh vyplývajúcich zo Stratégie OBSE proti hrozbám bezpečnosti a stability v 21. storočí a z rozhodnutia o konaní výročných bezpečnostných konferencií OBSE.

V rámci Rady Európy bude dôležité pokračovať v podpore činnosti RE ako významnej regionálnej organizácie, ktorá predstavuje unikátne celoeurópske fórum na riešenie závažných politických otázok, ochrany ľudských práv, národnostných menšín a kultúrnej spolupráce. Slovenská republika podporí uskutočnenie 3. summitu, ktorý by mal dať politický impulz pre ďalšie zameranie činnosti a postavenia RE v zmenenej európskej architektúre po očakávanom rozšírení EÚ.

Slovenská republika sa bude ďalej snažiť o skvalitnenie aktívnej účasti na práci v Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj. V budúcom roku čakajú Slovenskú republiku dve zasadnutia na ministerskej úrovni, na ktorých sa predpokladá účasť členov vlády Slovenskej republiky. Prvou bude už pravidelná ministerská schôdzka Rady OECD, ktorá sa uskutoční v apríli 2003, druhou bude zasadnutie Výboru OECD pre zamestnanosť, prácu a sociálne veci, ktoré sa uskutoční na ministerskej úrovni v septembri 2003.

V roku 2003 okrem realizácie práv a povinností vyplývajúcich z riadneho členstva vo Svetovej obchodnej organizácii (WTO) bude sa Slovenská republika aktívne zúčastňovať na prebiehajúcich multilaterálnych rokovaniach podľa Rozvojovej agendy z Dohy, v nich presadzovať svoje obchodno-politické záujmy a v súlade s integračnými procesom do EÚ harmonizovať svoje negociačné pozície s pozíciami EÚ. Hlavnou udalosťou v roku 2003 bude 5. ministerská konferencia WTO, ktorá sa uskutoční 10. - 14. septembra v Cancúne v Mexiku. Na tejto konferencii sa bude hodnotiť dosiahnutý vývoj v rokovaniach, diskutovať o vyhlásení pre ukončenie rokovaní k stanovenému termínu 1. januára 2005 a diskutovať aj o ďalšom smerovaní a aktivitách WTO. V roku 2003 sa Slovenská republika bude tiež snažiť získať predsednícky post v niektorom z hlavných orgánov WTO.

V rámci svojich aktivít v regionálnych združeniach sa Slovenská republika bude aktívne angažovať v Stredoeurópskej iniciatíve, kde sa zameria na rozvoj činnosti v pracovných skupinách, ktorým predsedá (kultúra, boj proti kriminalite). V kontexte členstva Slovenskej republiky v Pakte stability pre juhovýchodnú Európu sa vytvára pre Slovenskú republiku aj väčší priestor pri realizácii projektov určených na obnovu krajín západného Balkánu. K prioritám bude patriť príprava a účasť Slovenskej republiky na summite SEI vo Varšave na jeseň 2003. Slovenská republika bude naďalej podporovať hlavnú myšlienku Čiernomorskej hospodárskej spolupráce, ktorou je podpora mieru, stability a bezpečnosti v regióne Čierneho mora prostredníctvom multilaterálnej ekonomickej spolupráce. MZV SR sa bude podieľať na vytváraní optimálnych podmienok pre čerpanie finančných prostriedkov z programu PHARE v dvojstranných komisiách, participovať na práci medzivládnych komisii pre cezhraničnú spoluprácu v rámci euroregiónov. V roku 2003 bude realizovaná multilaterálna a priama bilaterálna pomoc vybraným krajinám na základe strednodobej koncepcie oficiálnej rozvojovej pomoci na roky 2003-2008 a Národného programu pomoci, ktoré prerokuje vláda Slovenskej republiky v marci 2003.

V medzinárodno-právnej oblasti budeme naďalej vytvárať zmluvné predpoklady na realizáciu zahraničnej politiky Slovenskej republiky a zabezpečovať účasť Slovenskej republiky na normotvorných aktivitách OSN a ďalších medzinárodných organizácií, ako i na prípravu Slovenskej republiky na členstvo v EÚ a NATO. Budeme venovať pozornosť najmä posúdeniu kompatibility záväzkov Slovenskej republiky z platných medzinárodných zmlúv s právom EÚ a zabezpečeniu ich zosúladenia. V oblasti boja proti terorizmu budeme spolupracovať na činnosti Ad hoc výboru pre otázky medzinárodného terorizmu s cieľom pokračovať v príprave všeobecného dohovoru o medzinárodnom terorizme, ako i medzinárodného dohovoru o potláčaní činov jadrového terorizmu.

Slovenská republika bude v oblasti ľudských práv, vrátane práv osôb patriacich k národnostným menšinám udržiavať vysokú úroveň reálneho zabezpečovania týchto práv. Na pôde medzinárodných organizácií, najmä OSN, OBSE a RE sa bude Slovenská republika aktívne zapájať do kontroly plnenia prijatých záväzkov, ako i do normotvorby. Na medzinárodných fórach bude Slovenská republika podporovať ideu riešenia rómskej problematiky ako spoločnej európskej otázky so zdôraznením individuálnej zodpovednosti vlád za aktivity vykonané na národnej úrovni.

Významným prvkom rozvoja vzťahov regióne strednej Európy naďalej zostane vyšehradská spolupráca. Po zavŕšení hlavných cieľov, ktoré stáli pri zrode tejto spolupráce, prechádza V4 určitou transformáciou.

Slovenská republika má záujem o zachovanie a ďalší rozvoj V4. Ako predsednícka krajina v roku 2003 máme preto ambície naďalej ju utužovať, vrátane jej širšej dimenzie vo formáte V4+Benelux, resp. "V4+". Budeme sa usilovať o usporiadanie oficiálneho summitu predsedov vlád V4, na ktorom by sa zúčastnil ministerský predseda Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska T. Blair. Bilaterálna agenda slovenskej zahraničnej politiky bude aj v roku 2003 podriadená ukončeniu prístupového procesu a pokračovaniu prípravy na plné členstvo v NATO a EÚ. Po podpise prístupových protokolov a zmlúv sa bude zahraničná politika Slovenskej republiky zameriavať predovšetkým na poskytovanie relevantných informácií politickým predstaviteľom členských krajín s cieľom uľahčiť ratifikačný proces. Za prioritu Slovenskej republiky vo vzťahu ku každej krajine v bilaterálnej oblasti považujeme vzájomne výhodne a vyvážené obchodno-ekonomické vzťahy. Slovenské bilaterálne aktivity budú zamerané na partnerov Slovenskej republiky z EÚ a NATO, susedné krajiny, ako aj krajiny západného Balkánu a východnej Európy. V nadchádzajúcom období vo vzťahoch s Českou republikou sa budeme usilovať o zachovanie súčasného pozitívneho trendu rozvoja politického dialógu a využitie skúseností a potenciálu Českej republiky pri zefektívnení spolupráce v politickej, vojensko-bezpečnostnej, vojensko-technickej spolupráce a hospodárskej oblasti. Jednou z priorit bude hľadanie ďalších možností rozvoja ekonomickej spolupráce s dôrazom na využitie rezerv v bilaterálnom obchode výraznejšou podporou exportu výrobkov Slovenskej republiky, aktívnejšou marketingovou stratégiou, ako aj pri hľadaní možností spolupráce na trhoch tretích krajín. V súvislosti so vstupom Slovenskej republiky a Českej republiky do EÚ sa bude pripravovať komplexný materiál o ukončení činnosti Rady colnej únie (RCÚ), Stáleho sekretariátu RCÚ a o otázkach ďalšej spolupráce zmluvných strán. Jednou z možných alternatív je aj transformácia Sekretariátu RCÚ na koordinačné centrum v rámci zoskupenia V4. Základným strategickým zámerom oboch štátov colnej únie v roku 2003 je zavŕšenie procesu pristúpenia do Európskej únie. Ku dňu vstupu Slovenskej republiky a Českej republiky do EÚ bude ukončená platnosť všetkých doteraz uzatvorených preferenčných dohôd.

Prioritou zahraničnej politiky Slovenskej republiky voči Poľskej republike bude pokračovanie v intenzívnom dialógu s jej predstaviteľmi. Bude potrebné intenzívnejšie stimulovať cezhraničnú a euroregionálnu spoluprácu užšími kontaktmi s hraničiacimi vojvodstvami PR, ako aj dobudovanie cestnej infraštruktúry v pohraničí, rozvoj obchodných aktivít, obdúbanie ochranných opatrení PR a získavanie zahraničných investícií z Poľska. Taktiež rozvoj turistických kontaktov bude dôležitou súčasťou aktivít. Hlavné úsilie slovenskej zahraničnej politiky vo vzťahu k Maďarskej republike bude smerovať k zintenzívneniu kontaktov ako východiska pre ďalší rozvoj bilaterálnej spolupráce a upevňovania vzájomnej dôvery a porozumenia na báze Základnej zmluvy o dobrom susedstve a priateľskej spolupráci. Rakúsko ako jediná susedná krajina Slovenskej republiky, ktorá je členom EÚ, zostane aj v roku 2003 prioritnou reláciou slovenskej zahraničnej politiky. Predmetom osobitnej pozornosti Slovenskej republiky bude zachovanie výraznej dynamiky rozvoja bilaterálnych vzťahov s dôrazom na zlepšenie dopravnej infraštruktúry, cezhraničnej spolupráce a spolupráca v oblasti integrácie Slovenskej republiky do EÚ. Vzťahy Slovenskej republiky voči Spojeným štátom americkým sa v roku 2003 zamerajú na podporu protokolov o pristúpení Slovenskej republiky k NATO v Senáte Kongresu USA. Budeme usilovať o realizáciu návštevy prezidenta USA G. W. Busha na Slovensku a získanie nových investícií z USA. Pre Slovenskú

republiku bude prioritou voči Kanade zintenzívnenie a dynamizácia politických stykov, prezentácia slovenskej kultúry a ekonomická diplomacia. Cieľom v oblasti stykových aktivít bude hlavne realizácia oficiálnej návštevy kanadského ministra zahraničných vecí na Slovensku. Nemecká spoločná republika bude aj v nadchádzajúcom období dôležitým politickým a ekonomickým partnerom Slovenskej republiky. Preto bude nutné pokračovať v spolupráci na spoločnej, ale aj na krajinských úrovniach s cieľom zabezpečiť ďalší rozvoj politickej a obchodnej spolupráce a dosiahnuť úspešný priebeh ratifikačného procesu v spoločnom sneme v súvislosti s integráciou SR do EÚ a NATO.

V roku 2003 voči Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska budeme pokračovať v intenzívnych bilaterálnych stykoch s dôrazom na parlamentné kontakty. Prioritou naďalej zostáva snaha o zrušenie vízovej povinnosti pred vstupom Slovenskej republiky do EÚ. Pozornosť budeme venovať Írskej republike s cieľom aktívne podporovať rozvoj obchodno-ekonomického vzťahov a prípravu návštevy prezidentky Írska v Slovenskej republike.

Aktivity v rámci bilaterálnej relácie Slovenská republika - Francúzsko sa budú v roku 2003 sústreďovať na zintenzívnenie stykov na najvyššej úrovni. Medzi prioritami naďalej zostáva vytváranie priaznivých podmienok na zvyšovanie podielu francúzskych investícií na celkovom objeme zahraničných investícií v Slovenskej republike a zvyšovanie počtu priamych kontaktov medzi regiónmi oboch krajín. So Španielskym kráľovstvom bude potrebné v roku 2003 nadviazať na existujúcu spoluprácu a udržať intenzitu vzájomných kontaktov medzi vládnymi predstaviteľmi oboch krajín. Dôležité bude aj napomáhanie rozvoju kontaktov medzi expertmi štátnej správy, podnikateľmi, profesionálnymi a spoločenskými organizáciami. Medzi hlavné ciele tiež bude patriť zintenzívnenie ekonomickej spolupráce. Bude treba využiť talianske predsedníctvo v EÚ v 2. polroku v prospech ratifikácie rozšírenia NATO a EÚ o nové členské krajiny. Usilovať sa budeme o uskutočnenie návštevy premiéra S. Berlusconiho a členov jeho vlády v Slovenskej republike. Žiaduca bude intenzifikácia vzťahov na podnikateľskej úrovni. Vo vzťahu k Belgickému kráľovstvu bude potrebné i naďalej udržiavať politický dialóg na vysokej úrovni, k čomu by mala prispieť aj oficiálna návšteva predsedu vlády Slovenskej republiky M. Dzurindu. Zintenzívnenie všestrannej spolupráce sa predpokladá okrem federálnej úrovne i na úrovni belgických regiónov a spoločenských organizácií. Prioritou vo vzťahu k Holandskému kráľovstvu bude uskutočnenie viacerých bilaterálnych návštev, ale aj ďalšie prehĺbovanie vzájomnej spolupráce. Slovenská republika bude v roku 2003 s Luxemburským veľkovevodstvom pokračovať v ďalšom rozvoji spolupráce s osobitným dôrazom na pokračovanie politického dialógu s cieľom uskutočnenia oficiálnej návštevy veľkovevodcu Luxemburska Henryho v Slovenskej republike. Vo vzťahu s Portugalskom sa Slovenská republika zameria na pokračovanie dialógu na najvyššej úrovni s dôrazom na intenzívne preberanie portugalských skúseností z predvstupového procesu na všetkých úrovniach.

Rozvoj vzťahov s Dánskom bude spojený s realizáciou návštevy prezidenta Slovenskej republiky v Dánsku. V priebehu roka 2003 predpokladáme posilnenie slovensko - švédskych bilaterálnych aj multilaterálnych vzťahov v rámci spolupráce vo všetkých oblastiach, najmä prehĺbenie vzťahov medzi parlamentmi oboch krajín. S Fínskom budeme pokračovať v obojstranne užitočnom dialógu na vysokej úrovni. Po parlamentných voľbách navrhujeme obnoviť dialóg na úrovni predsedov vlád a uskutočniť návštevu fínskeho premiéra v Slovenskej republike. S Nórskym kráľovstvom predpokladáme intenzifikáciu vzájomnej spolupráce, a to nielen z hľadiska politického, ale najmä ekonomicko-obchodného. V tomto zmysle budeme podporovať stykové aktivity na všetkých úrovniach vedúce k naplneniu uvedeného cieľa. Bilaterálne vzťahy Slovenskej republiky s Islandom sa aj v nadchádzajúcom období budú rozvíjať v duchu stabilnosti a vzájomnej prosperity.

Základnými úlohami voči Helénskej republike bude pokračovanie intenzívneho politického dialógu a jeho rozvinutie na všetkých úrovniach. V priebehu predsedníctva Helénskej republiky v EÚ v 1. polroku 2003 sa očakáva podpísanie Prístupovej zmluvy medzi Slovenskou republikou EÚ v Aténach. Politický dialóg s Tureckom bude v nadchádzajúcom období pokračovať návštevou prezidenta Slovenskej republiky v Turecku, ktorá by mala napomôcť ďalšie zintenzívnenie bilaterálnej spolupráce.

Ťažisko zamerania slovenskej zahraničnej politiky voči Lotyšsku, Estónsku a Litve bude spolupráca v otázkach spoluzodpovednosti za budúcnosť Európy aj bezpečnosť v severoatlantickom priestore. Tento proces sa bude prelínať s rozvojom politického dialógu, ale aj ekonomickej a obchodnej spolupráce a kultúrnej výmeny. Bude potrebné doplniť zmluvnú základňu medzi Slovenskou republikou a pobaltskými krajinami tak, aby v nej nechybali štandardné bilaterálne zmluvy, o ktoré sa opiera obchod, vzájomné investovanie, doprava, ale aj kultúrna, vedecká a školská spolupráca a komfort občanov jednej zmluvnej strany na území druhej.

V roku 2003 bude Slovenská republika pokračovať v pozitívnom trende spolupráce s Rumunskom v bilaterálnej a multilaterálnej oblasti s ťažiskom na politickú a ekonomickú oblasť. Usilovať sa budeme o uskutočnenie návštevy rumunského prezidenta na Slovensku a uskutočnenie návštevy rumunského premiéra v Slovenskej republike. Obojstranná a prospešná spolupráca, výmena poznatkov, ďalšie zintenzívňovanie politického dialógu medzi Slovenskou republikou a Bulharskou republikou zostávajú prioritnou úlohou zahraničnej politiky Slovenskej republiky aj v nastávajúcom období. Jednu z priorit zahraničnej politiky Slovenskej republiky v nadchádzajúcom období voči Slovinskej republike by mala tvoriť i podpora pri realizácii obchodných a hospodárskych záujmov Slovenskej republiky v Slovinsku. V priebehu roka 2003 by sa mali uskutočniť recipročné návštevy prezidenta a predsedu vlády Slovinska v Slovenskej republike.

Vo vzťahoch s Cyprom budeme pokračovať v poskytovaní "dobrých služieb" predstaviteľom oboch cyperských komunít a v príprave návštevy cyperského prezidenta v Slovenskej republike. V roku 2003 sa vzťahy s Maltou budú koncentrovať predovšetkým na hospodársku spoluprácu.

Vzťahy Slovenskej republiky s Ruskou federáciou budú aj v nadchádzajúcom období zamerané na ich ďalšie prehĺbovanie, stabilitu a rozširovanie, pričom ťažiskom vzťahov bude ekonomická dimenzia. Pre zabezpečenie dlhodobých ekonomických záujmov voči RF by bola prospešná návšteva na úrovni predsedu vlády Slovenskej republiky v Rusku. Slovenská republika bude pokračovať v rozvoji dobrých susedských a korektných vzťahov s Ukrajinou. V tejto súvislosti bude Slovenská republika aktívne podporovať konkrétne kroky Ukrajiny zamerané na jej postupné začleňovanie do spoločenstva demokratických a trhovno orientovaných európskych štátov, vrátane regionálnych a subregionálnych organizácií. Aj v nadchádzajúcom období zostane ekonomická oblasť prioritnou v našich bilaterálnych vzťahoch.

Prioritným záujmom Slovenskej republiky voči Bielorusku bude rozvoj ekonomickej spolupráce. Vo vzájomných vzťahoch s Moldavskou republikou budeme podporovať prointegračné, prodemokratizačné a prereformné úsilie politických síl napomáhajúcich perspektívnej integrácii krajiny do EÚ.

Hlavnou úlohou voči v Juhoslovanskej zväzovej republike (od 4.2.2003 Srbsko a Čierna Hora) bude zachovanie kvality bilaterálnych vzťahov, predovšetkým v hospodárskej oblasti. Predpokladáme aktívne zapojenie Slovenskej republiky do práce v Pakte stability pre juhovýchodnú Európu ako stálego člena.

Prioritou voči Chorvátskej republike v nadchádzajúcom období bude uskutočniť oficiálnu návštevu prezidenta Slovenskej republiky a predsedu NR SR v Chorvátsku. Politické vzťahy s Albánskom a Macedónskom bude potrebné pozdvihnúť na vyššiu úroveň, najmä prostredníctvom spolupráce v hospodárskej oblasti. V tomto smere budeme usilovať o rozšírenie bilaterálnej zmluvnej základe. Voči Albánskej republike, ako aj voči Bosne a Hercegovine sa zahraničná politika Slovenskej republiky zameria na diverzifikovanú hospodársku spoluprácu, najmä v oblasti výstavby a rekonštrukcie cestných komunikácií (špecialisti, dodávka materiálov a techniky) a odminovacích prác.

Pri rozvoji vzťahov s krajinami južného Kaukazu a strednej Ázie sa Slovenská republika v roku 2003 bude ďalej prioritne orientovať na obchodno-ekonomickú spoluprácu. V tejto súvislosti sa budeme usilovať o realizáciu návštevy prezidenta Slovenskej republiky v krajinách strednej Ázie (Kirgizsko a Uzbekistan).

Ďalšie prehĺbvanie vzťahov medzi Slovenskou republikou a Kazachstanom možno očakávať od recipročnej návštevy prezidenta Kazachstanu v Slovenskej republike naplánovanej na jún roku 2003.

V centre pozornosti zahraničnej politiky Slovenskej republiky vo vzťahu k najvýznamnejším krajinám Ázie, Oceánie, Latinskej Ameriky a Afriky ďalej zostáva presadzovanie aktívneho prístupu predovšetkým v hospodársko-ekonomickej oblasti. Priority slovenskej zahraničnej politiky v roku 2003 budú vychádzať z diverzifikovaného prístupu k jednotlivým štátom na základe ich geopolitického významu a postavenia v medzinárodných vzťahoch, ako aj mierou ich postojov alebo zapojenia do medzinárodnej protiteroristickej koalície. Dôraz budeme klásť predovšetkým na rozvoj hospodárskej spolupráce s týmito krajinami.

Slovenská republika bude zaujímať také postoje voči regiónu Blízkeho a Stredného východu, ktoré budú viesť k ukončeniu napätia, k bezpečnosti Európy a strednej Európy zvlášť.

V súvislosti s potrebou väčšej vyváženosti obchodnej výmeny a hľadaním alternatívnych trhov sa význam krajín Ázie, Oceánie, Latinskej Ameriky a Afriky ešte viac zvýrazní. V nadchádzajúcom období sa očakáva rozšírenie záujmu o tieto krajiny, hlavne v ekonomickom rozmere diplomacie, ktorému sa podriaďujú aj plánované stykové aktivity na najvyššej úrovni do krajín prednostného záujmu. Cesta prezidenta Slovenskej republiky do Číny, Malajzie, Singapuru a Indie by mala vzbudiť záujem o prilákanie zahraničného kapitálu z týchto krajín na Slovensko. Návštevy v Juhoafrickej republike, Angole a Egypte sa budú nielen v znamení nášho záujmu o rozšírenie obchodno-ekonomickej spolupráce a umiestnenie slovenskej produkcie, vrátane špeciálu. Cieľom bude prilákať dlhodobé zahraničné investície do Slovenskej republiky v kontexte plánovanej oficiálnej návštevy predsedu vlády Slovenskej republiky v Japonsku a Kórejskej republike.

V súvislosti s očakávaným posilnením medzinárodnej pozície Slovenskej republiky je možné predpokladať aktivizáciu spolupráce v oblasti kultúry, školstva, vedy a zdravotníctva. Okrem pokračujúceho plnenia koordinačnej funkcie v rámci jednotlivých rezortov sa MZV SR zameria najmä na zintenzívnenie kontaktov využiteľných na zlepšenie zahranično-politického postavenia Slovenskej republiky. V roku 2003 sa najmä v kultúrnych aktivitách bude klásť dôraz na podujatia pri príležitosti 10. výročia vzniku Slovenskej republiky. V nadchádzajúcom období sa bude i ďalej venovať pozornosť krajinskej problematike, spolupráci s Generálnym sekretariátom pre zahraničných Slovákov a komunitami krajanov v zahraničí, ako aj poskytovaniu podpory ich aktivitám prostredníctvom zastupiteľských úradov Slovenskej republiky a slovenských inštitútov v zahraničí.

V konzulárnej oblasti bude dôležité pokračovať v harmonizácii právnych noriem Slovenskej republiky s legislatívou EÚ a pripravovať sa na vstup do Schengenského systému - dopracovať systémy na vydávanie víz a vydávanie diplomatických a služobných pasov, pokračovať v budovaní a skvalitňovaní siete konzulárnych úradov Slovenskej republiky a rozvíjať spoluprácu konzulárnych služieb s krajinami EÚ. Pôsobenie v oblasti informačnej činnosti a prezentácie zahraničnopolitických aktivít SR bude súvisieť s prioritnými úlohami vstupu Slovenska do Európskej únie a uzatvorenia prístupových rokovanií do NATO. Dôraz bude MZV SR klásť na systematickú propagáciu predpokladov a ďalších krokov Slovenskej republiky v zahraničnopolitickej, hospodárskej, ekonomickej a kultúrnej oblasti v zahraničných i domácich médiách. MZV SR taktiež zabezpečí sprevádzkovanie domovských stránok zastupiteľských úradov SR v zahraničí.

V rámci optimalizácie diplomatickej služby a personálnej politiky MZV SR zabezpečí doplnenie stavu štátnych zamestnancov na zaistenie jeho efektívnej činnosti, najmä v oblastiach našich zahraničnopolitických priorít – bezpečnostnej politiky a integrácie do EÚ. V záujme ďalšej profesionalizácie zahraničnej bude MZV SR venovať zvýšenú pozornosť celoživotnému vzdelávaniu zamestnancov a realizovať ich odborné vzdelávania v súlade s požiadavkami zákona o štátnej a verejnej službe. Vzhľadom na komplikovanosť a rôznorodosť právnych vzťahov pri výkone zahraničnej služby bude potrebné pripraviť osobitný zákon o zahraničnej službe.

A2.1

Európska integrácia

Základné priority zahraničnej politiky SR v oblasti európskej politiky na rok 2003 vychádzajú z Programového vyhlásenia vlády prijatého NR SR v novembri 2002 a predstavuje ich realizácia ďalších krokov smerom k definitívnemu završeniu integrácie a vytváranie podmienok pre efektívne pôsobenie v integračných zoskupeniach. Významnú súčasť slovenskej zahraničnej politiky bude predstavovať jej ekonomická dimenzia a dôraz na ďalšiu optimalizáciu a profesionalizáciu zahraničnej služby.

Cieľom zahraničnej politiky Slovenskej republiky v oblasti európskej integrácie v roku 2003 je ukončiť prístupový proces a pokračovať v príprave na členstvo tak, aby Slovenská republika bola schopná zapojiť sa do činnosti EÚ. Tu je však potrebné mať na zreteli, že nosná časť etablovania sa na podmienky EÚ sa zo zahraničnopolitickej roviny prenesie do vnútroštátnej. Zodpovednosť zahraničnej politiky v tomto smere bude cieľená na ukončenie ratifikácie Zmluvy o pristúpení k EÚ v jednotlivých členských štátoch a na zabezpečenie efektívneho zastúpenia Slovenskej republiky v európskych inštitúciách. Politický dialóg, osobitne v oblasti SZBP, sa bude ďalej transformovať na štandardný dialóg prebiehajúci medzi členskými krajinami EÚ.

Začiatkom roka 2003 sa pozornosť MVZ sústredila na finalizáciu Zmluvy o pristúpení. Samotný podpis zmluvy u uskutočnil 16. apríla 2003 v Aténach. Po podpise zmluvy začal ratifikačný proces, ktorého doterajší priebeh je úspešný. Pre podporu tohoto procesu SR komunikuje so všetkými relevantnými politickými subjektami v členských krajinách EÚ. Na strane SR došlo ku splneniu podmienok ratifikácie Zmluvy o pristúpení úspešným referendumom 16. – 17. mája 2003 a súhlasom plenárneho zasadnutia NR SR dňa 1.7.2003 – ostávajúcou podmienkou je podpis Zmluvy prezidentom SR. MVZ významne vstupovalo do aktívnej diskusie pred referendumom, najmä formou prednášok a prípravy argumentácie pre politických predstaviteľov.

V období od podpisu zmluvy do vstupu bude kľúčovou úlohou prispôbenie systému fungovania štátnej správy v záležitostiach EÚ tak, aby mohla byť po vstupe do únie efektívne zabezpečená účasť Slovenskej republiky v jej rozhodovacích procesoch. Už postavenie Slovenskej republiky po podpise zmluvy ako aktívneho pozorovateľa bez hlasovacieho práva poskytuje priestor pre aktívnu prezentáciu záujmov Slovenskej republiky v štruktúrach EÚ a umožní zaviesť a osvojiť si procedúry, ktoré po vstupe umožnia efektívne pôsobenie Slovenskej republiky ako členskej krajiny EÚ. Vytvorená bola Komisia pre záležitosti EÚ, ktorá koncom apríla zahájila svoju činnosť a pravidelne zasadá v týždňových intervaloch. Napreduje aj proces vytvárania tzv. rezortných koordinačných skupín v jednotlivých ústredných orgánoch štátnej správy. Zástupcovia príslušných rezortov sa zúčastňujú na činnosti pracovných skupín Rady, Výboru stálych zástupcov ako i ďalších orgánov EÚ, politickí predstavitelia SR sa zúčastňujú zasadnutí ministerských rád EÚ i vrcholnej Európskej rady.

V júni 2002 vládou schválený materiál "Návrh postupu koordinácie rozhodovacích procesov v štátnej správe v záležitostiach EÚ po podpísaní Prístupovej zmluvy SR-EÚ" zaväzuje všetky rezorty do 30. júna 2003 prispôbiť organizačnú štruktúru a vytvoriť tak efektívne podmienky pre fungovanie v podmienkach členstva, ktorého hlavným koordinátorom je MVZ SR. Na rok 2003 vláda schválila ďalšie zvýšenie pracovných o 718. Predovšetkým na útvary zabezpečujúce prípravu štrukturálnych nástrojov, realizáciu finančnej kontroly ministerských aparátov a na posilnenie samostatných inštitúcií.

So zreteľom na koordinačnú úlohu MVZ SR vo vzťahu k ostatným ústredným orgánom štátnej správy v záležitostiach EÚ boli urobené organizačné zmeny aj na MVZ SR, aby bolo možné efektívne koordinovať aktivity slovenskej exekutívy voči inštitúciám EÚ prostredníctvom Misie SR pri ES v Bruseli ako aj zastupiteľských úradov SR v členských krajinách EÚ.

Posilňovanie Misie SR pri ES a ZÚ SR v krajinách EÚ

Členstvo v EÚ si vyžiada aj plnenie nových úloh kladených na činnosť zastupiteľských úradov v krajinách EÚ. Odbornou agendou, ktorou sa na Misii pri ES Brusel zaoberajú odborníci z jednotlivých rezortných ministerstiev budú musieť zvládnuť aj diplomati na zastupiteľských úradoch. Pre efektívnejšie vstupovanie do rozhodovacích procesov SR bude potrebná hlbšia analýza rozhodovacích procedúr v členských krajinách z pohľadu jednotlivých rezortov, vytipovanie kľúčových odborov a pracovníkov, ktorí majú poznatky a rozhodovacie právomoci v záležitostiach EÚ.

V tejto súvislosti pokračuje v roku 2003 posilňovanie administratívnych štruktúr na Misii SR pri ES a ZÚ SR v členských krajinách v rámci prijatej koncepcie vlády SR. V priebehu roku sa na Misii zvýši počet diplomatických pracovníkov o 12 na celkový stav 39 diplomatických pracovníkov. V súlade s plánom boli posilnené 3 ZÚ SR po 1 diplomatovi v Kodani, Helsinkách a Lubľane, ktorí budú zabezpečovať predovšetkým záležitosti EÚ a ďalšie integračné aktivity. S posilňovaním sa bude pokračovať postupne aj v roku 2004 a 2005.

Vzhľadom na prelínanie sa úloh vyplývajúcich z ustanovení Európskej dohody a záväzkov prijatých počas prístupových rokovaní sa z podnetu Európskej komisie uskutočnili v 1. polroku 2003 zasadania viacerých asociačných podvýborov a 7.7.2003 sa konalo v Bratislave 10. zasadanie Asociačného výboru SR a EÚ, ktoré bolo posledným zasadáním v rámci Európskej dohody. Slovenskú delegáciu viedol József Berényi, štátny tajomník MVZ SR a delegáciu EÚ Dirk Meganck, vedúci slovenského tímu na generálnom riaditeľstve pre rozšírenie v Európskej komisii. Predstavitelia rezortov informovali o plnení dohodnutých záväzkov a úloh v jednotlivých oblastiach, ktoré vyplynuli z rokovaní o členstve v EÚ. Únia upozornila SR na nedostatky hlavne v oblasti regionálnej politiky, poľnohospodárstva, finančnej kontroly a slobode poskytovania služieb. Uvedené zasadania asociačných orgánov boli súčasťou monitorovacieho procesu o pripravenosti budúcich členských krajín únie, v rámci ktorého predložil EK 6 mesiacov pred vstupom do únie (v októbri 2003) súhrnnú monitorovaciu správu o stave pripravenosti SR na členstvo. Plnenie ustanovení Európskej dohody a záväzkov vyplývajúcich z prístupových rokovaní vyplývajúcich z prístupových rokovaní budú ďalej prebiehať jednak na úrovni podvýborov a prostredníctvom technických konzultácií pracovných skupín s inštitúciami EÚ.

Jednou z priorit zahraničnej politiky Slovenskej republiky vo vzťahu k EÚ v roku 2003 bola aktívna účasť na diskusii o budúcnosti EÚ s cieľom hájiť záujmy Slovenskej republiky pri príprave návrhu ústavnej zmluvy EÚ v Konvente o budúcnosti Európy, ktorý svoju činnosť ukončil 18. júla 2003. Následne sa bude SR už ako plnoprávny člen podieľať na medzivládnej konferencii, ktorá by mala ústavnú zmluvu schváliť. V súvislosti s prípravou SR na plnoprávnu účasť na MVK bude pripravený mandát a stanoviská SR na rokovania MVK.

Popri pokračovaní v účasti na SZBP je potrebné pripraviť zahraničnú službu SR tak, aby bolo Slovensko schopné v plnom rozsahu sa zúčastňovať na práci v rámci II. piliera EÚ po získaní plnoprávneho členstva v únii. V rámci príprav kapacít MVZ SR bude potrebné sústrediť sa na nasledovné oblasti:

- dokumenty EÚ v zahraničnopolitickej oblasti (rozhodnutia, predpisy, spoločné pozície) by mali v dosažitelnej miere zohľadňovať záujmy SR;
- vybudovať elektronický informačný systém dokumentov II. piliera EÚ tak, aby odborné útvary, ktoré sa nezaobierajú primárne problematikou SZBP EÚ mali možnosť komplexne a včas sa oboznámiť s rozhodnutiami únie v rámci ich agendy;
- po vstupe do EÚ sa zásadne zmení vzťah SR k II. pilieru EÚ, pretože SR bude súčasťou rozhodovacieho procesu vo všetkých oblastiach II. piliera EÚ. V tomto kontexte bude potrebné venovať pozornosť kvalite výstupov smerom k EÚ a rýchlosti rozhodovacieho procesu.

Vzťahy s Európskym parlamentom nadobudnú nový rozmer, nakoľko sa na zasadnutiach jeho pléna a na práci výborov, medziparlamentných delegácií a politických skupín začnú zúčastňovať aj poslanci národných parlamentov kandidátskych krajín, vrátane zástupcov NR SR. Ich mandát pozorovateľov s presne vymedzenými právami sa začne uplatňovať od doby podpísania Prístupovej zmluvy a skončí dňom

nadobudnutia platnosti Prístupovej zmluvy, najneskôr však ukončením funkčného obdobia súčasného parlamentu.

Súčasne integrácia otvára nové dimenzie pre realizáciu slovenských zahraničnopolitických cieľov. Ak bola doposiaľ integrácia prioritne cieľom zahraničnej politiky, postupne sa z nej stáva jej nástroj. Popri tradičných nástrojoch zahraničnej politiky - multilaterálnej a bilaterálnej diplomacii - získava Slovenská republika nový prostriedok realizácie zahraničnopolitických cieľov, vrátane efektívneho pôsobenia v integračných zoskupeniach.

Hlavnými dokumentmi MZV pre rok 2003 v eurointegračnej oblasti sú: Zmluva o prístupí k EÚ, Návrh vzorového štatútu rezortných koordinačných skupín a vzorového štatútu Komisie pre záležitosti EÚ a podklady pre hodnotiacu správu EK plánovanú na 5. november 2003 (robí to ÚV SR).

Bezpečnostné otázky a odzbrojenie

- príprava ratifikácie pozmeneného článku I Dohovoru o určitých druhoch konvenčných zbraní (CCW)
- príprava ratifikácie Dodatkového protokolu k Dohode medzi SR a Medzinárodnou agentúrou pre atómovú energiu (MAAE) o zárukách
- návrh na prijatie zásad Režimu kontroly raketovej technológie (MTCR)
- deklarácia SR o prijatých opatreniach na národnej úrovni na budovanie a posilnenie dôvery v súvislosti s implementáciou a dodržiavaním záväzkov vyplývajúcich s Dohovorom o zákaze biologických zbraní
- deklarácia SR týkajúca sa dodržiavania záväzkov vyplývajúcich z Dohovoru o zákaze chemických zbraní (v spolupráci s MH SR, ako národným orgánom SR pre kontrolu zákazu chemických zbraní)
- deklarácia SR týkajúca sa dodržiavania záväzkov vyplývajúcich z Dohovoru o zákaze použitia, skladovania, výroby a transferu protipechotných mín a o ich zničení (Ottawský dohovor)
- správa SR o vývoze a dovoze konvenčných zbraní pre Register OSN o konvenčných zbraniach
- správa SR o vývoze, dovoze a prebytkoch ručných a ľahkých zbraní pre OBSE
- správa SR o vývoze a dovoze konvenčných zbraní, o transferoch a odmietnutiach transferov technológií dvojakého použitia pre Wassenaarske usporiadanie

- Ročný dotazník Kódexu správania sa OBSE; v spolupráci s MO SR (15. apríl 2003).
- Informácia o priebehu a výsledkoch 11. zasadnutia Ministerskej rady Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (Maastricht 1.-2.12.2003)
- Priebežné informácie a výstupy pre OBSE vo všetkých dimenziách jej činnosti - ľudskej, vojenskej a ekonomicko-environmentálnej;
- Príprava ratifikácie Dohody o adaptácii Zmluvy o konvenčných ozbrojených silách v Európe (v koordinácii s členskými štátmi NATO)

Ďalšie dôležité dokumenty

- Aktualizácia Ročného národného programu PRENAME 2003 (prijaté uznesenie vlády SR č. 133/2003)
- Strednodobá koncepcia oficiálnej rozvojovej pomoci SR (prijaté uznesenie vlády SR č. 432/2003)
- Národný program oficiálnej rozvojovej pomoci na rok 2003 (prijaté uznesenie vlády SR č. 552/2003)
- Zhodnotenie predbežných výsledkov ročnej činnosti Konventu o budúcnosti Európy (28.2.2002-28.2.2003) a návrh stanoviska SR k hlavným otázkam reformy Európskej únie(materiál vláda SR vzala na vedomie dňa 13.2.2003)
- Návrh zmluvy o prístupí SR k EÚ (prijaté uznesenie vlády SR č. 266/2003)
- Správa o priebehu a výsledkoch rozhovorov o prístupe k Severoatlantickej zmluve a súhlas s konkrétnym príspevkom do aliančných rozpočtov a programov (prijaté boli uznesenia vlády SR č. 36/2003, 41/2003, 133/2003, 238/2003)
- Štvrtá a piata periodická správa SR k Medzinárodnému dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie, predkladaná pred Výbor OSN na odstránenie všetkých foriem rasovej diskriminácie (CERD) (prijaté uznesenie vlády SR č. 474/2003)
- Ročný národný program PRENAME 2004

A2.2

V Pláne legislatívnych úloh vlády SR na rok 2003 pod p. č. 16 bola pre MZV SR úloha pripraviť Návrh zákona o zahraničnej službe, ktorý mal upraviť osobitosti zahraničnej služby.

Predmetný Návrh zákona vláda z rokovania dňa 21.5.2003 vypustila.

Prehľad všeobecne záväzných právnych predpisov vydaných MZV SR v roku 2003

1. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 185/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 707/2002 Z. z., ktorým sa vyhlasujú medzinárodné sankcie zabezpečujúce medzinárodný mier a bezpečnosť

- schválené vládou dňa 21. mája 2003

- nadobudlo platnosť dňa 31. mája 2003

- nadobudlo účinnosť dňa 1. mája 2003

2. nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 240/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 707/2002 Z. z., ktorým sa vyhlasujú medzinárodné sankcie zabezpečujúce medzinárodný mier a bezpečnosť v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 185/2003 Z. z.

- schválené vládou dňa 9. júla 2003

- nadobudlo platnosť dňa 15. júla 2003

- nadobudlo účinnosť dňa 15. júla 2003

A2.3

Zákonom č. 750/2002 Z. z. o štátnom rozpočte na rok 2003 boli schválené záväzné ukazovatele príjmov a výdavkov kapitoly MZV SR na rok 2003.

A) Príjmy

Limit príjmov kapitoly MZV SR bol schválený v objeme 120 000 tis. Sk.

B) Výdavky

Schválený limit výdavkov MZV SR na rok 2003 predstavuje objem 2 788 754 tis. Sk, z toho bežné výdavky objem 2 497 754 tis. Sk a kapitálové výdavky objem 291 000 tis. Sk.

V rámci bežných výdavkov bol stanovený záväzný ukazovateľ miezd, platov, služobných príjmov a ostatných osobných vyrovnaní v objeme 1 014 502 tis. Sk a limit bežných transferov vo výške 453 772 tis. Sk. Zároveň bola stanovená výška účelovo určených prostriedkov na príspevky SR medzinárodným organizáciám a poskytovanie oficiálnej rozvojovej pomoci vo výške 440 052 tis. Sk a NP PRENAME v objeme 42 827 tis. Sk.

C) Programové rozpočtovanie MZV SR v roku 2003

V roku 2003 je rozpočet MZV SR čiastočne programovo rozpočtovaný. V rozpočte kapitoly MZV SR na rok 2003 sú dva medzirezortné podprogramy, a to:

1. podprogram MZV SR v rámci medzirezortného programu v gestorstve Ministerstva obrany SR - PRENAME
cieľ: Vybaviť 11 objektov SR v zahraničí zabezpečovacím systémom a príslušnými technickými prostriedkami na spracovanie a prenos utajovaných informácií, spĺňajúcich stanovené kritériá NATO
merateľný ukazovateľ: počet vybavených objektov

2. podprogram MZV SR v rámci medzirezortného programu v gestorstve MZV SR- Oficiálna rozvojová pomoc

zámer: Účasť Slovenskej republiky na medzinárodnej pomoci

cieľ: Zabezpečiť 100% realizáciu príspevkov a projektov na oficiálnu rozvojovú pomoc

merateľný ukazovateľ: percento realizovaných príspevkov a projektov

[Rozpočet kapitoly MZV SR na rok 2003 \(v tis. Sk\)](#)